

ניצוצי אור זידיטשונג

מאמדי ב"ק אדמו"ר מזידיטשונג שליט"א

גליקן ני"ז

פרשת כי תבוא תשפ"ו

יוצא לאור על ידי

קהל חסד לאברהם זידיטשוב

פה שיקאגו יצ"ו

3135 W. Devon Ave.

Chicago IL 60659

לקבלת הגליון מידי שבוע:

nitzoitzei@gmail.com

mso0548524363@gmail.com

כתיבה עריכה וניהול: אברהם אבא צוקרמן

עיצוב ועימוד:

KOTERET
Perfect design for you

Koteret.imud@gmail.com

ניצוצי אור זידיטשוב

מאמרי ב"ק אדמו"ר מזידיטשוב שליט"א

גליון צ"ז

פרשת כי תבוא תשפ"ו

תוכן הענינים

מאמרי הפרשה

מאמר א'

הסליחות מכוח שבת קודש.....^י
ביאור אמירת הסליחות במוצ"ש דווקא שהכפרה באה מכוח השבת שמוכה אהבת השי"ת לישראל כבנים וממילא אב שמחל על כבודו - כבודו מחול וענין הגשמים שמפריעים אבל שורשם טוב כמו כן התוכחה טומנת בחובה טובה והשפעה רבה
צפרא דשבתא פרשת כי תבוא - שבת סליחות תשפ"ה

מאמר ב'

שלמות תיקון המעשים בשילוב המחשבה והפעולות וטעם התהלת סליחות במוצ"ש.....^{יג}
חודש אלול כנגד שבט ג' שקישדו הדעת לפעולה והרגו הראש והודיע יחד וזאת עבודת חודש אלול כמו ערש"ק להבין הנפש ולצפות לקדושה וזה גורם שמחה בכל העולמות וכן היא עבודת דעוה דרעוין וטעמי התהלת אמירת סליחות במוצאי שב"ק
דעוה דרעוין פרשת כי תבוא - שבת סליחות תשפ"ה

מאמרים חדשים

מאמר א'

עבודת השי"ת בהרגשה של 'דרך' תמידית שלעולם אין מצב שהגיע האדם לשלמות.....^{כח}
'כי תצא למלחמה' ולא לנצחון - כי האדם הוא תמיד 'בדרך' למחוז חפצו וע"י מלחמות היצר נמנעים מלחמות אחרים בעולם ועובדא נפלא עם הגה"ק משטראסבורג זצוק"ל שלא ויתר על קוצו של יוד בשולחן 'להיים' לכבוד יומא דהילולא של הגה"ק משטראסבורג זצוק"ל ו' אלול תשפ"ו

מאמר ב'

עיקר התיקון הוא הידיעה שהוא עדיין חסר.....^{לד}
ט"ל מכות כנגד חלקי האדם ואי"צ להכות כנגד הנשמה שהיא טהורה ושלמות התיקון הוא שיישאיר לאדם הרגשה שהוא אינו מושלם וכן בשבת מכירים את חסרוננו וזה טעם שלום זכר בשבת
בשמחת שלום זכר - ליל שב"ק פרשת כי תצא תשפ"ו

מאמר ג'

עבודת תיקון המעשים מתוך אהבה ורצון.....^{לה}
קיום התורה ומצוות מתוך רצון והשתוקקות בבחינת 'ביומו תתן שכרך' שמרגיש ששכר המצוה הוא עצם התענוג מקיים המצוות וזה גופא הוא שכרו על עבודתו ובכך מחזיר כל הניצוצות שנפלו ממנו ומעבודה זו יצא זכאי בדין
דעוה דרעוין פרשת כי תצא תשפ"ו

מאמרי
הפרשה

הסליחות מכוח שבת קודש

ביאור אמירת הסליחות במוצ"ש דווקא שהכפרה
באה מכוח השבת שמוכח אהבת השי"ת לישראל
כבנים וממילא אב שמחל על כבודו - כבודו מחול
וענין הגשמים שמפריעים אבל שורשם טוב כמו כן
התוכחה טומנת בחובה טובה והשפעה רבה

צפרא דשבתא פרשת כי תבוא - שבת סליחות תשפ"ה

א.

מעלות יום שיורדים בו גשמים ואף שאין נוח בשעת מעשה יש בו טובה ושפע
לעולם

ועבודת השי"ת, כך הוא התעלות
גדולה יותר בעבודת השי"ת, וגם
השכר מעולה טפי, והשי"ת שומר
ומניח בבית גנזיו כל מאמץ קטן
של איש ישראל ביגיעתו למען
קיום התורה ומצוות.

ועלה בליבי הרגש וטעם לגשמים
האלה בשבת זו דווקא, דהלא
כשרואה אדם שיורדים גשמים
חזקים כל כך, נראה לו בהשקפה
ראשונה שהוא דבר שלילי ומפריע
לו בדרך הילוכו וכולו נרטב
וכדומה, ומזה נגרם לו הרגשה לא
נעימה שגורם דכדוך הנפש.

אך בהתבוננות בעין אמת, ההיפך
הוא הנכון, כי דעת התורה הקדושה

מאמינים בני מאמינים אנו שכל
דבר הקורה בעולם הוא בהשגחה
פרטית מאת השי"ת וכל פסיעה
ופסיעה של איש ישראל מושגח
ממנו יתברך, והנה היום ביום שבת
קודש בבוקר בדרך לבית המדרש
היו גשמים חזקים מאד, ועלה
בדעתי מחשבה והתעוררות מה
העניין שדוקא בשבת זו של פרשת
כי תבוא ושבת סליחות ירדו כאלו
גשמים.

ובוודאי ראשית יש להקדים
ברכה לבאים מרחוק לבית המדרש,
כי שכרם רב ונפלא בשכר הליכה
טפי באשר הוא בא בקושי, וכפי
רוב ההתאמצות לילך לתפילה

בגודל ההשפעות הגדולות ביום זה של יום הגשמים, ולא מצינו בשום מקום כל כך הפלגות בחז"ל על גודל ההשפעה והחסד לעולם כמו ביום הגשמים.

ונתבאר ריבוי השפעת הטובה והברכה ביום הגשמים, ואף שלעיתים נראה כלפי חוץ להיפך שהוא מפריע לאדם, אבל בעצם מהותו הוא כל כולו אך טובה וברכה ושפע רב לכל העולם, וכל זה מלבד מה שהעולם צריך לתועלת הנגלית והפשוטה של הגשמים בשביל קיום העולם.

היא שהגשמים מביאים שפע טוב לעולם, וכפי שדרשו חז"ל בשבח יום הגשמים, והכי איתא בגמרא תענית (ז-ח): "גדול יום הגשמים מתחיית המתים וכו', גדול יום הגשמים כיום שניתנה בו תורה וכו', רבא אמר יותר מיום שניתנה בו תורה וכו', גדול יום הגשמים כיום שנבראו שמים וארץ וכו', גדול יום הגשמים שאפילו ישועה פרה ורבה בו וכו', גדול יום הגשמים שאפילו פרוטה שבכיס מתברכת בו וכו', גדול יום הגשמים כיום קבוץ גליות וכו'", ע"כ, ועיי"ש עוד כמה מאמרים שהפליגו חז"ל הקדושים

ב.

פרשת התוכחות טומנת בחובה רוב ברכות וישועות
אלא שמחוץ נראה כמו קללות

דוקא בפרשת התוכחות, והיו קוראים בתורה בעצמם ולא נתנו העליה לבעל קורא כנהוג, אלא הם עצמם קראו והכניסו בזה עבודה גדולה להראות ולגלות את הפנימיות שכל אלו הם באמת ברכות אף שהם בהסתר.

וכן מתאמרא בשם צדיקים הטעם שקוראים פרשת התוכחות בקול שקט, מפני רוב הברכות והטובות והסודות הכלולים בה בפרשה זו, לכן אין הם נאמרים

והנה ענין זה מצאנו גם בפרשתן, פרשת כי תבוא, שכלפי חוץ נראה שיש בה הרבה תוכחות וקללות ל"ע, אבל מצד שני ידוע מה שעמלו גדולי הצדיקים בדרכי החסידות לגלות ולהראות שכל אלו הקללות, בפנימיותם הם ברכות וטובות ורחמים וחסדים, אלא שהם בהסתר שאינו נראה מיד כוונתם לטובה.

וכן נודע מה שהרבה צדיקים היה מנהגם לקבל עליה לתורה

בזה העולם, ונזכה לכל ההשפעות הגדולות של יום הגשמים אמן.

ועוד ארווחנא בהאי יום הגשמים, - שהיו בו גם כן הרבה רעמים, והלא איתא בגמרא ברכות (טז.): "אמר רבי אלכסנדר אמר רבי יהושע בן לוי לא נבראו רעמים אלא לפשוט עקמומית שבלב, שנאמר (קהלת ג, יד) והאלהים עשה שיראו מלפניו", ע"כ.

ומאחר שאנו עומדים בימי אלול הקדושים ובערב ימי הסליחות, הרי בוודאי סיבה היא מאת השי"ת להביא אלו הרעמים כדי לעורר את לבב בני עם קודש ולפשט העקמומיות שבלב ובזה נזכה לעשות תשובה כדבעי באלו הימים הקדושים.

אלא כמעט בלחישה כמו סוד שמוסרים אותו בלחש, שלא יתגלה לעולם, וכך טובת ישראל לא רצו לפרסמה.

וממילא יפה בעתו ההשגחה הפרטית שעשה עמנו השי"ת היום שירדו הרבה גשמים דווקא קודם התפילה, והיה זה כהקדמה והכנה לקריאת התורה בפרשת 'כי תבוא', לרמז וללמד שכמו יום הגשמים שכלפי חוץ אין נראה בו הטובה אלא להיפך, מכל מקום בפנימיות הכל הוא לטובה והכל ברכה גדולה מאת השי"ת, כן הוא גם בקללות וכן הוא בהרבה דברים בעולם שפנימיותם ויסודם אך טוב וחסד אף שאין נראה כן בגלוי, והשי"ת יעזור שאכן נזכה להרגיש ולראות את כל אותם הברכות שיש

ג.

מתחילים סליחות במוצאי שבת כי כוח השבת משפיעה את קבלת הסליחות והכפרה

השנה ב' (א) ג', אז מתחילין מיום א' שבוע שלפניו, עכ"ל, והיינו שתמיד מתחילין לומר הסליחות דווקא אחר שבת, ודבר זה צריך תלמוד, שאם צריכין לפחות ארבעה ימים לסליחות יכולים להתחיל תמיד לאמרם ארבעה ימים קודם

והנה שבת זו נקראת 'שבת סליחות' על שם שמתחילים לומר הסליחות במוצאי שבת, וכפי שכתב הרמ"א (או"ח סימן תקפ"א סעיף א') וז"ל: "ומנהג בני אשכנז וכו' ועומדים באשמורות לומר סליחות ביום א' שלפני ראש השנה, ואם חל ראש

ראש השנה, ומה טעם יש בה להתחיל דווקא ביום א' בשבוע.

ואמנם רבים הנוהגים שביום הראשון של הסליחות יאמרו בחצות הלילה של מוצאי שבת, ואף אם בשאר ימים אומרים באשמורת הבוקר, מכל מקום ביום הראשון של הסליחות אומרים בחצות הלילה של מוצאי שבת, וממנהג זה נראה שענין הסליחות אחר שבת, יש לה איזה שייכות וקשר לשבת קודש, שמיד אחריה עוד באישון לילה מתחילים באמירת הסליחות, ויש לבאר.

ובשם הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זצוק"ל מביאים שביאר הדבר על פי הא דאיתא בגמרא (שבת ק"ט:) על מעלת השבת קודש: "כל המתפלל בערב שבת ואומר 'ויכולו' מעלה עליו הכתוב כאילו נעשה שותף להקדוש ברוך הוא במעשה בראשית", ע"כ, ומעתה מאחר שנעשה אדם כשותף לקדוש ברוך הוא כביכול, ממילא בפני שותפים אין סוגרים הדלת אלא דעתם נשמעת בכבוד, ושותף מה שעשה עשוי, לכן בכוח השבת קודש יכולים בני ישראל לפעול עליהם שנה טובה ומתוקה, וזה הטעם שאומרים הסליחות סמוך לשבת קודש, עכתד"ק של הרה"ק מהרי"ד

מבעלזא זצוק"ל.

ונראה לבאר באופן נוסף ענין אמירת הסליחות דוקא סמוך אחר שבת קודש, בהקדם דברי הט"ז בריש הלכות שבת (תחילת סימן רמב) שכתב לבאר מה דאמרו בגמרא שבת (ק"ח:): "אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן, כל המשמר שבת כהלכתו, אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו, שנאמר אשרי אנוש יעשה זאת וגו' מחללו, אל תקרי מחללו אלא מחול לו" ע"כ.

ובט"ז תמה בזה דממה נפשך, אם לא עשה תשובה מדוע ימחלו לו, ואם עשה תשובה הרי אף בלא זכות השבת ימחלו לו, וז"ל: "בטור הביא גמרא דכל כתבי, כל המשמר שבת כהלכתו אפילו עובד עבודה זרה כאנוש מוחלין לו, איכא למידק, אי לא עשה תשובה שבת מאי מהני, ואי עשה תשובה שבת למה לי.

"ונראה דמיירי שעשה תשובה, אלא דתשובה לא מהני שיהא מוחלין לו, כדאיתא בפרק יום הכפורים 'עבר על כריתות ומיתות בית דין, תשובה תולה ומיתה ממרקת', קא משמע לן כאן דאם בעשותו תשובה שומר שבת כהלכתו מהני תשובה שיהא נמחל לו", עכ"ל הט"ז.

חייב מיתה (סנהדרין נח:), וכתבו הטעם להיות השם יתברך קידש את השבת מבראשית ובו שבת הוא יתברך שמו מכל מלאכתו, ואם כן נקרא שבת שרביטו של מלך ואסור להשתמש בשרביטו של מלך והמשתמש חייב מיתה (סנהדרין צה:), על כן גוי ששבת חייב מיתה, מה שאין כן ישראל ניתן להם השבת לאות ולעדות שהם בנים ויכולין שפיר להשתמש בשרביט אביהם", עכל"ק.

נתבאר שכל כוח ישראל שיכולים כלל לשוב בתשובה הוא רק מפני שהם בנים להשי"ת, ומתגלה חיבת בנים אצל אביהם שיכולים להשתמש בשרביט המלך הוא שבת קודש, ולכן השבת מוכיחה על התשובה והכפרה לישראל.

ומטעם זה ניתן להם לישראל מצוות שבת במרה - עוד קודם קבלת התורה, כי רק אחר שהורשו להשתמש בשרביטו של מלך, הוא שבת קודש, ממילא הוכח שהם במדרגת בנים למקום, ומעתה יכולים לקבל את התורה, כי יש בידם כוח התשובה, ובלעדי כוח התשובה לא שייך לקבל תורה שהרי אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, ואם אי אפשר לשוב אליו יתברך אחר החטא,

והיוצא מדבריו דבשבת קודש יש כוח מיוחד של גמר תשובה ומחילה, שאף שבדרך כלל עבור השלמת המחילה צריך לעבור ייסורים או מיתה, אמנם השב בשבת קודש אינו צריך לעבור ייסורים ועגמת נפש למירוק כפרתו אלא מתכפר שפיר לאלתר בכוח השבת קודש.

ובזה יתבאר אל נכון מה שאומרים הסליחות סמוך ונראה לשבת, בכדי להמשיך את ענין הכפרה ומחילה הגמורה שיש בשבת, שיימשך כח זה לכל ימי הרחמים וחודש תשרי.

וראה נמי מה שכתב בספה"ק בני

יששכר (מאמרי השבתות מאמר ט, ובמאמרי חודש סיון מאמר ב' אות ה') וזל"ק במאמרי השבתות שם: "והנה אמרו בספרי שהתשובה לא מהני רק לישראל, לא לאומות העולם וכו', וכתבו קדמונינו טעם בזה, להיות איפסק הלכתא מלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול (כתובות יז:), ואם כן לא מהני תשובה על פי דיני התורה, אבל ישראל נקראו 'בנים אתם לד' אלוֹקֵיכֶם' והוא למו אב, ואב שמחל על כבודו כבודו מחול (קידושין לב:), על כן מהני תשובה לישראל.

"והעדות לישראל שנקראים בנים הוא השבת, דהנה קיימא לן גוי ששבת

לא שבקת חיי לכל בריה, וממילא דווקא מצוות השבת, היא יסוד למצוות התשובה, ועל ידה קבלנו את כל התורה כולה.

ד.

בשב"ק מעוררים ניצוץ קדושה לכפרה וכן מלוח מלכה שמוכיח אהבת הבנים למקום

מצות חבילות, זהו תורף דברי הרב החסיד הנזכר, "עכ"ל החיד"א.

ונתבאר שאי אפשר כלל לעורר את ניצוץ הקדושה בלא יום השבת קודש, וממילא מבואר מאוד ענין אמירת הסליחות דווקא במוצאי שבת, שממשיכים את סגולת כפרת השבת לזמן אמירת הסליחות.

ובזה יבואר היטב לשון הפסוק (דברים ה, ל) "וְשַׁבְתָּ עַד ה' אֱלֹהֶיךָ וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹלוֹ", שתיבת 'ושבת' מרמז על שבת קודש, והיינו שבכוח השבת קודש יש כוח לשוב אליו יתברך ולעורר ניצוץ הקדושה כנ"ל, ואז 'ושמעת בקולו' יישמע קולנו בתפילותינו וסליחתינו בשלמות לפני השי"ת.

ומעתה מבואר טעם שנקרא 'שבת סליחות' על אף שאין מתחילין לומר סליחות בשבת אלא במוצאי שבת, אבל לדברינו לעיל נמצא שכל עיקר השפעת הסליחות לפעול סליחה ומחילה שלימה הוא אכן מכוח קדושת השבת, שאז

וביותר יש לבאר שאי אפשר כלל לתשובה בלא שבת, וכפי שכתב הרב חיד"א זצוק"ל בספרו פני דוד (סוף פרשת ראה) בביאור ענין התשובה שהוא אינו אלא על ידי קדושת השבת קודש, וז"ל: "ויראה כי ב' דברים צריכים לבעל תשובה, שבת וצדקה, והענין במה שכתב הרב דעת חכמה (שער השבת פ"ד) שעל ידי החטא ממשיך כח הטומאה בפנימיותו וחיצוניותו, אמנם על ידי החרטה והבכיה ממשיך בתוכו קדושה, אבל צריך להמשיך ניצוץ שכינה, ואותו ניצוץ מגרש כוח הטומאה מפנימיותו.

"והב' צריך לעשות מצות חבילות חבילות באברים שחטא בהם, ועל ידי זה יתהוו מלאכים ויגרשו המלאכי חבלה בחיצוניותו, ושתים אלה אי אפשר כי אם בשמירת שבת כי אז יזכה לניצוץ שכינה על נשמה דאצילות, גם צריך זמן רב לקיים מצות באברים שחטא, ומי יזכור כל חטאותיו, אמנם שמירת שבת שקול ככל המצות והוי כקיים

בלילה, ולא באשמורת הבוקר, אף שבשאר ימים אומרים בבוקר, מפני שעתה הוא זמן של סעודת מלוה מלכה וניכר אהבת השי"ת לישראל, ממילא ממשיכים על ידי זה קדושת ומעלת השבת לכפרה על ישראל.

ויעזור השי"ת שנוכל לגלות ביתר שאת את הבחינה שכלל ישראל הם בנים למקום, ועל ידי שמירת שבת קודש תתגלה האהבה והחיבה היתירה של ישראל ונוכה לראות את האב הרחמן שמחל על כבודו, וממילא נוכה לתשובה ומחילה שלימה בלא ייסורים ובלא עגמת נפש אלא כפרה וסליחה שלמה מתוך רחמים וחסדים מגולים ולשנה טובה ומתוקה לנו ולכל ישראל אמן.

מתגלה ומתעורר שישראל הם בנים אליו יתברך, ויכולים להמשיך ניצוץ קדושה של השכינה הקדושה ולכפר על עוונותם כנ"ל.

והנה כמו כן הוא ענין סעודת מלכה מלוה במוצאי שבת קודש, שסעודה זו עדות היא לישראל על הכבוד והחביבות שיש להם כלפי שבת מלכתא, ועל ידי זה נראה יותר האהבה בין ישראל להשי"ת, וממילא ניכר שאנו בנים להשי"ת, כי בנים מלווים את אביהם, וממילא ניכר וברור שיש לנו כוח לשוב אליו מדין אב שמחל על כבודו, ובזכות זה יתקבלו ברחמים וברצון תשובתנו ותפילתנו לפניו יתברך.

ומכאן גם טעם נכון שאומרים סליחות דווקא במוצאי שבת

שלמות תיקון המעשים בשילוב המחשבה והפעולות וטעם התחלת סליחות במוצ"ש

חודש אלול כנגד שבט גד שקישרו הדעת לפעולה
והרגו הראש והזרוע יחד וזאת עבודת חודש אלול
כמו ערש"ק להכין הנפש ולצפות לקדושה וזה גורם
שמחה בכל העולמות וכן היא עבודת רעוא דרעוין
וטעמי התחלת אמירת סליחות במוצאי שב"ק

רעוא דרעוין פרשת כי תבוא - שבת סליחות תשפ"ה

א.

הקשר בין פרשת כי תבוא לאמירת הסליחות וחודש
אלול שמכוון כנגד שבט גד

וגם מדוע באמת פותחים אמירת
הסליחות במוצאי שבת דווקא.

ועוד יש להתבונן במה שכתב
הטור (אורח חיים סימן תי"ז) שי"ב חודשי
השנה מכוונים כנגד י"ב שבטי י-ה,
ובשם האריז"ל מביאים [ראה פירוש
הגר"א על ספר יצירה (פרק ה' משפט
ג') וכן בספה"ק פרי צדיק (לר"ח אלול
אות ג') ועוד] שחודש אלול הוא
כנגד שבט גד, ויש לבאר עניינו
של גד ושבתו ושייכותו לחודש
הזה, ומה הלימוד לנו מזה לעבודת
השי"ת.

ונביא עוד מה שהביא בספה"ק

"וְהָיָה כִּי תָבֹא אֶל הָאָרֶץ" (דברים

כו, א).

התורה הקדושה - יסוד העולם
ועיקרו, מכוונת ומדויקת בכל
פרטיה ואותיותיה, ואם באה
קריאת פרשת כי תבוא סמוך ונראה
לימי אמירת הסליחות, בוודאי יש
קשר ושייכות בין עניין הפרשה
לימים אלו של חשבון הנפש ותיקון
המעשים.

ובפרט שנקראת שבת זו בשם
'שבת סליחות', ושמו מוכיח עליו
שכל מהות שבת זו יש בה מעניין
הסליחות, ויש לבאר העניין,

ויש לבאר מה שהמליך אות י' במעשה, דהלא אות י' מורה תמיד על המחשבה ואיך כאן המליך אות י' בעשיה ופעולה, ומה שייכותם זה לזה.

ועוד יש לבאר כוונת הדברים שכתב י'ד שמאל בנפש', ונתבונן מעט איזה לימוד יכולים אנו ליקח מדברים אלו לעבודת חודש אלול.

בני יששכר (מאמרי חודש אלול מאמר א' אות ו') דברי ספר יצירה, וז"ל: "בספר יצירה (פרק ה', ה'), המליך אות י' במעשה וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהם בתולה בעולם ואלול בשנה ויד שמאל בנפש זכר ונקבה, הנה המליך אות י' במעשה וצר בו אלול, הוא הזמן המיוחד לתשובה", עכ"ל.

ב.

ענייני שבט גד וברכותיהם וניצחון מלחמותיהם בזכות התפילין

והוא משה.

"ספון - אותה חלקה ספונה וטמונה מכל בריה, שנאמר ולא ידע איש את קבורתו.

"ויתא גד, ראשי עם - הם היו חולכים לפני החלוץ בכבוש הארץ לפי שהיו גיבורים וכן הוא אומר חלוצים תעברו לפני אחיכם וגו'.

"צדקת ה' עשה - שהאמינו דבריהם ושמרו הבטחתם לעבור את הירדן עד שכבשו וחלקו - דבר אחר ויתא משה ראשי עם, צדקת ה' עשה על משה אמור", ע"כ.

ובדבר זה שהיו גיבורין והורגין את אויביהם במכה אחת של הראש והיד יחד יש להבינו, מה נרמז בזה ומדוע עשו כן.

וגם יש ליתן טעם במה שנטלו

נפתח בזה בסייעתא דשמיא לבאר עניינו של שבט גד ובפסוקי ברכתיו שנתברך מפי משה רעיא מהימנא קודם פטירתו.

דחכא כתיבא התם (דברים לג, כ-כא) "וּלְגֵד אָמַר בְּרוּךְ מְרַחֵב גֵּד כְּלָבִיא שָׁכֵן וְטָרֵף זָרוֹעַ אֵף קִדְקֵד וַיֵּרָא רֵאשִׁית לוֹ כִּי שָׁם חִלַּקְתָּ מַחֲקֶק סָפוּן וַיֵּתֵא רֵאשִׁי עִם צִדְקַת ה' עֲשֵׂה וּמִשְׁפָּטִיו עִם יִשְׂרָאֵל".

וברש"י שם פירש וז"ל: "וטרף זרוע אף קדקד - הרוגיהם היו ניכרין, חותכים הראש עם הזרוע במכה אחת. "וירא ראשית לו - ראה ליטול לו חלק בארץ סיחון ועוג שהיא ראשית כבוש הארץ.

"כי שם חלקת - כי ידע אשר שם בנחלתו חלקת שדה קבורת מחוקק

ועוד יש להביא מה שמובא בקדמונים שהיו שבט גד נוצחים במלחמה בזכות מצוות תפילין, וכך כתב הרא"ש (בהלכות קטנות הלכות תפילין סימן ט"ו): "תניא, סח בין תפלה לתפלה, עבירה היא וחוזר עליה מעורכי המלחמה, שעל שם קיום מצות תפילין שתקנו יתקיים באנשי המלחמה וטרף זרוע אף קדקוד", עכ"ל.

וכן כתב רבינו בחיי בפרשת מטות (במדבר לב, לב) והביא מאמר חז"ל שזכותם של שבט גד היה בזכות התפילין, וז"ל: "והנה בני גד לא היו מתפחדים לשבת במקומות אלו מעבר לירדן מזרחה מפני האומות אשר סביבותיהם אף על פי שהיו רחוקין מאחיהם שאר השבטים, כי היו מזוינים בשני מיני כלי זין, בכח הגוף ובכח הזכות וכו', ודרשו חז"ל אלו בני גד ובני ראובן שקיימו תנאם, כי היו בוטחים בגבורתם וכוחם בזכות המצוה שבידם, וכענין שדרשו חז"ל וטרף זרוע (דברים לג, כ), בזכות תפילין שבזרוע, אף קדקד בזכות תפילין שבראש", עכ"ל.

וראה עוד מה שכתב הגר"א בספרו אדרת אליהו (שם על הפסוק) וז"ל: "ורבותינו ז"ל אמרו ניכרין היו הרוגי גד שהיו מכין זרוע

חלק ראשונים בארץ סיחון ועוג, והיו ראשונים לנחול ממה שכבשו ישראל בארץ, ונתן טעם בפסוק מפני ששם חלקת מחוקק קבורת משה רבינו, אבל יש להבין שלשון הפסוק נראה שמעלת המקום הוא מפני שהוא ספון וטמון ונסתר מכל בריה, וכי אם היה ידוע מקום קבורתו לא היה מעלה בנחלת המקום ההוא, ומאי רבותא איכא בהא שמקום קבורת משה טמון ולכך דייקא חפצו בני גד בנחלה זו.

וגם סיומא דקרא בצדקתם שעשו עם ישראל, שלא הסתפק רש"י בפירוש זה והוסיף לפרש דקאי על משה רבינו, ומה שייכות צדקתו של משה במעשיהם של בני גד.

ואחר כל הדקדוקים בפסוקי פרשת וזאת הברכה, עוד יש להתבונן בשמו של 'גד' שכך קראה לו לאה בלידתו, כדכתיב (בראשית ל, יא) "וַתֹּאמֶר לְאָה פֶּגֶד וַתִּקְרָא אֹתוֹ שְׁמוֹ גָּד", ונתבאר שהיה ענין של 'בגד' שזה פירש רש"י שם: "בא מזל טוב", אבל קריאת שמו היה רק 'גד', ומדוע לא נקרא 'בגד', ובאמת בכתיבת תיבת 'בגד' הוא כתוב בלא אות א' אבל קריאתו הוא כשתי תיבות 'בא גד' בתוספת אות אל"ף, והעניין כולו טעון דרישה וחקירה לבארו אל נכון.

ויש לבאר זכותם שניצחו בזכות התפילין, והעניין שמי שסח בין תפילין לתפילין, חוזר מעורכי המלחמה, כדי שלא יהיה להם מזכרת עוון ויפלו במלחמה, וצריך לבאר מדוע דווקא עבירה זו הוא אשר תזיק ותפריע לנצחון המלחמה.

וקדקוד בפעם אחת, ויש ליתן טעם על זה לפי שאמרו רבותינו ז"ל סח בין תפלה של יד לתפלה של ראש חוזר מעורכי מלחמה, לפי שיש בה קצת עבירה והורה לנו כי שבט גד היו צדיקים ביותר והיו נזהרין גם בזה, ולכך זכו להרוג הראש עם הזרוע בפעם אחת, דהיינו הזכות של הראש והזרוע, עכ"ל.

ג.

עבודת שבת גד בחיבור המחשבה למעשיהם וכך ניצחו את אויביהם וזה עבודת חודש אלול להכניס מחשבה וכוונה לכל המעשים

קשורים ומחברים, שלמים בכוונת מכוון ובדעת ברורה, מתוך בהירות הדעת והשכל, וכל פעולה שעושה בכלי המעשה, יקדים לה מחשבה והכנת הדעת.

ולכן מי שמזלזל בזה ואינו מחבר מעשיו בדעת ובכוונה, הרי הוא מכונה 'ירא ורך לבב' שאין בו חזק וקביעות ברורה לעשות מעשיו כראוי, אלא הוא בא בדעת קלושה ומסיח דעתו ועושה הכל כמצוות אנשים מלומדה בלא כוונה ופנימיות.

ולכן צריך הוא לחזור מעורכי המלחמה, כי זה מוכיח על חולשת דעתו וחסרון מעמדו וקביעותו, שיהא חזק כנגד האויב כראוי,

וביאור העניין יש לומר באופן זה, שעניין התפילין של יד הוא כנגד כלי המעשה ועשיית המצוות בפועל, ואילו תפילין של ראש הוא כנגד הדעת והמוח, מחשבת המצוה והשכלתה, כוונתה ובהירותה בדעתו של אדם, ומי שסח ביניהם, היינו שאינו מחבר ואינו מקשר את דעתו וכוונתו ומחשבתו לחלק המעשה, אלא עושה מעשיו בלא כוונה ודעת.

וזה ביאור הלשון 'סח' כענין 'מסיח' דעתו, שמזלזל בדעתו וחושב בדעתו 'מה בכך', היינו שאין משקיע כוונה ושכל בתוך מעשה המצוות ופעולות כלי המעשה, אבל העבודה הנכונה והראויה היא שיהיו כל מעשיו

בוגד, כמו מי שבגד ח"ו בהשי"ת ולא השתמש נכונה בכל כוחותיו שקיבל משמיא לעבודת השי"ת, אבל זה גופא היתה עבודתו של גד - להפוך את הבגידה למזל טוב, וזאת עשה על ידי שהכניס לפעולתו אות אל"ף, רומז לאלופו של עולם, והיינו שבכל עשיה ופעולה הכניס מחשבה לעשותה לשם שמים, וכך צירף וקיסר את דעתו ושכלו עם מעשיו הגשמיים, וממילא נעשה 'גד' הוא לשון מזל טוב ושמחה.

ומעתה מבואר היטב ששבט גד הוא כנגד חודש אלול, כי אכן זאת הוא עבודת חודש אלול, להפוך כל מה שהיה עניין של בגידה - כל הכוחות שלא עשה בהם תורה ומצוות כראוי, אלא בגד בהשי"ת במעשיו, הרי בחודש אלול הוא זמן שעושה אדם חשבון נפשו ובודק את כל מעשיו אם היה חסר בהם כוונה ודעת לשם שמים, שלא עשה מעשיו בחיות אלוקית ובכוונה טובה, ועתה מתקן ומכניס דעת ומחשבה לכל עשיה ופעולה של כל ימי השנה כעבודת שבט גד ומחבר את עצמו בדבקות לכל המצוות שעשה להעלותם לשם שמים.

וכעין זה כתב מרן החתם סופר זצוק"ל בלשון הפסוק בברכות משה שם, וז"ל: "במסורה וטרף

כי הוא עושה דבריו בהתרשלות ובחולשה, ולא מתוך החלטה ודעת ברורה וחוזק איתן כנגד הקמים עליו.

וכשם שנגד האויב צריכים לעמוד בחוזק איתן להתייצב בתוקף הדעת וכוונה שלמה לנצחון, כדוגמת זה צריך להיות במצוות התפילין, שיהא האדם דבוק ומקושר למעשיו, בדבקות וייחוד המעשה עם המוח והדעת, ובזה הוא מקשר את העשיה לשם שמים לדבקות בהשי"ת.

וזה היה כוחם של בני גד שהיו מחוברים מאוד לדעתם ולכוונת מעשיהם בכל רגע, וכח המחשבה היה אצלם בתוקפו הנכון, ומתוך מחשבתם המעולה באו תולדות מעשיהם לטובה, ולכן ניצחו את המלחמה בכוח התפילין, כנתבאר שמי שמחובר בדעתו לכל מעשיו יש לו חוזק ומשגב כנגד אויביו ומנצחם, ולכן גם הרגו את אויביהם באופן שחתכו הראש והזרוע ביחד, לרמז על השייכות והקשר בין הראש לכלי המעשה, שכולם כאחד חטיבה אחת של שלמות עבודה ודבקות בהשי"ת.

ובזה יש לומר שבאמת בתחילה נולד גד והיה 'בגד' הוא לשון של

וממילא מבוארים גם דברי ספר יצירה שהמליך אות י' במעשה, על אף שאות י' רומז למחשבה, אבל עתה בחודש אלול העבודה היא לחבר ולקשר את המעשה עם המחשבה, וזה כוונת 'זרוע שמאל בנפש' רומז לתפילין של יד שהוא כנגד כלי המעשה, והעבודה היא לחבר את המעשים למחשבה ולדעת כנ"ל.

וירומז עוד שמניחין תפילין דווקא על יד שמאל שהיא יד כחה', רומז לעשיות ופעולות שנעשו בחולשה ובאופן של חסרון הדעת, והעבודה היא אכן לקשרם ולחברם לתפילין של ראש, לדעת ולמחשבת דבקות השי"ת, שכל המעשים יהיו בכוונה נכונה.

ויתבאר גם עניין שבט ג' ירשו ראשונים את מה שכבשו ישראל, כי 'ראשית' רומז למחשבה, שהלא ראשית הבריאה הייתה מחשבתו של השי"ת לברוא את העולם, ובני ג' היו הראשונים שחיברו את המחשבה והדעת עם ישיבת הארץ המעשית, שירשו וחלקו את הארץ בעשייה למעשה מתוך חיבור ושייכות למחשבה ולדעת אלוקית שהשיגו כדרכם, ולכן "וירא ראשית לו" שירשו וקיבלו ראשונים את קיום המצוות שבארץ

ב', וטרף זרוע אף קדקוד, וטרף ואין מציל (מיכה ה'), כי הנה צריכין אנחנו לשתף מחשבותינו לטובה בעשיית המצוה, כי המחשב לעבוד ה' ונתעצל ולא עשה, ענוש יענש, ומכל שכן שלא יראה בגאות ה' לנקום בשונאיהם, שהרי השליכו אחרי גו, אך גם כל מצות ה' בלא כוונת מחשבה טובה עליו נאמר 'תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב מרוב כל ועבדת את אויביך', ואיך יראה בישועה העתידה, ולכן מניחין תפילין על המוח מקום המחשבה ועל היד מקום המעשה לרוקן? המחשבה והמעשה להבורא ית"ש.

"וזהו 'וטרף זרוע אף קדקוד', כשיתערבו המחשבה והמעשה, כי 'טרף' מלשון עירב כמו ביצים טרופות, ועל ידי טירוף צירוף ושיתוף המחשבה עם המעשה, על ידי זה 'וטרף ואין מציל שונאיו מידו', וק"ל", עכ"ל הנפלא.

ונתבאר כנ"ל שעיקר העבודה היא חיבור העשייה למחשבה, וזה היה כוחם של שבט ג' וכך ניצחו את המלחמות, וזה גם עבודת חודש אלול בתיקון כל המעשים של כל השנה, להכניס בהם מחשבה ודעת ולמסור מודעה עליהם שהם לשם שמים.

בעולם הזה עולם העשייה.

וביותר, שמלחמת סיחון ועוג, הייתה באמת בחודש אלול, כדאיתא במדרשים [ראה מדרש תנחומא (חקת כד) ובבמדבר רבה (יט, לב), וכן במגלה עמוקות (ואתחנן אופן ק"ו), ובספה"ק בני יששכר (מאמרי חודש אלול מאמר א אותיות ז-ט)], והיינו שאז הזמן גרמא לתיקון עבודה זו לקשר המעשים עם הדעת, וממילא המשיכו את התכלית בירושם את הארץ ההיא.

ועוד יש לבאר במה ששבט גד ירשו דווקא את ארצם של סיחון ועוג, מפני שקרובה ישיבתם לארץ ישראל, כשם שחודש אלול שהוא

כנגדם והוא הכי קרוב לחודש תשרי יסוד ומעלת הקדושה כפי שיתבאר להלן.

וגם מבואר עניין שהיה מקום קבורתו של משה שהיה ספון וטמון, שרומז על עניין של דעת ומחשבה שהוא טמונה ונסתרת, ואין רואים אותה בעת קיום המעשים ופעולת המידות, אבל באמת שם מקומו ומכונו, והוא מחובר ושייך שפיר לפעולות האדם, וזה השיגו שבט גד את עניין הדעת הנסתרת והטמונה בדעת התורה הקדושה, דעתו של משה רבינו ע"ה מוסר התורה, ולכן ביקשו לקבל חלקם במקום קבורתו.

ד.

עבודת התשובה בחודש אלול כהכנה לשב"ק בשילוב צפייה להמלכת מלכו של עולם בכל גופו ונפשו

וביתר התבוננות נוכל להוסיף בזה עוד כמה טורי זהב ונקודות כסף, דהנה עניין עבודת התשובה של חודש אלול, מרומזת בתיבת 'תשובה' שהוא נוטריקון 'תשוב ה' היינו להשיב את המחשבה והדעת לתוך ההווה והפעולה.

וכמו בחינת ההכנה לשבת קודש ביום השישי, שיום השישי רומז למידת היסוד שהוא עניין של הכנה כנוודע, וחודש אלול הוא החודש

השישי מניסן, והוא נועד להכין את הנפש לקראת החודש השביעי, חודש תשרי שמרומז כנגד שבת קודש, והנה עניין הכנה מיום שישי לשבת קודש היא בדרך כלל על ידי עשייה ופעולה בעבודה למעשה "והיה ביום השישי והכינו את אשר יביאו", ולזה צריכים להוסיף את הכוונה ואת המחשבה, את הדעת ואת השכל, שימתין ויצפה בדעתו מתי יבוא לידי ואכנס לאור קדושת

יום השבת קודש.

וכמבואר בספה"ק שערב שבת קודש הוא זמן של תשובה, היינו להשיב את הדעת לתוך המעשים של כל ימי המעשה שעברו כנתבאר לעיל, ואחר כך שבת קודש יומא דנשמתא הוא עניין הדעת והמחשבה, וביחד נעשה שלמות התיקון והתכלית כנ"ל.

ובזה מבואר מה דמתאמרא בשם צדיקים שתיבת 'שבת' הוא ראשי תיבות 'ש'טריימל ב'מקום ת'פילין', כי אכן יש בה בשבת את הכוח הזה שיש בתפילין, וכמו שעל ידי התפילין אדם מקשר מעשי ידיו לדעתו ולשכלו, כמו כן בשבת משלים את ההכנה והעשיה שעשה ביום שיש, דבשבת נוסף חלק המחשבה ביתר שאת ונעשה שלמות בחינת התפילין על ידי שבת קודש, ואולי מפני זה מרומזים רק התפילין של ראש בשטריימל, כי שם הוא מקום כוח המחשבה.

וכמו כן הוא הכנת חודש אלול לחודש תשרי, שאמנם הכנה בפשטות הם המעשים הטובים שעושים, תורה ומצוות שמרבים לקיים ומוסיפים זכויות, אבל צריך לצרף לזה גם דעת וכוונה, שיצפה האדם ויחשוק בלבו לקבל פני

חודש השביעי שהוא כנגד שבת קודש, וישתקק וייחל לקדושת חודש השביעי והמלכת מלכו של עולם.

ואכן תיבת 'גד' עולה בגימטריא מספר ז', רומז על המטרה והשלמות שהוא התכלית של התיקון, וכן חודש תשרי הוא חודש השביעי, וכן על שבת קודש יום השביעי, ויהא האדם כולו דבוק ומקושר לחי עולמים, אחר שתיקן את הבגידה ומעתה הוא 'בא גד' אחר שהכניס את אלופו של עולם לתוך מעשיו, ממילא הוא מזל טוב ושמחה עילאה בכל העולמות.

ונוסף גם הוא על דברינו על פי דמצינו דעה אחת במדרש (בראשית רבה ע"א, ט) **שאליהו הנביא בא משבט גד**, שהוא בחינת ההכנה לאלף השביעי שיבוא לבשר את גאולתנו ופדות נפשנו, וזה על ידי עבודה זו שהוא תכלית העולם, ויהיה הכנה לאלף השביעי, ואין כאן המקום להאריך בזה.

וכן הוא תכלית העבודה בחודש אלול שהמטרה העיקרית הוא להגיע לחודש תשרי והמלכת המלך, וכפי שרמזו בספה"ק שתיבת 'מלך' הוא ראשי תיבות 'מ'ח ל'ב כ'בד', היינו שכל הפעולות וכל העשיות,

על הפסוק "ברוך מרחיב גד", וזה לשונו: "יש לומר בדרך מוסר דגד לשון מזל כפירש"י לעיל בא גה, בא מזל טוב, והנה העשירות היא ברכה אם יעשה בממונו חסד ואמת, וחז"ל דרשו גימל דלית לשון גומל דלים, והיינו 'ולגד' למזל - אמר אימתי הוא ברוך המזל, כשמרחיב ג"ד היינו גימל דלית בלשון גומל דלים", עכ"ל.

וכוונת דבריו, שהשי"ת ירחיב את אותיות ג"ד בפתחת ראשי תיבותם, כפי שדרשו בגמרא שבת (קד.) שאותיות ג' ד' הם 'גומל דלים', והיינו שהשי"ת פותח ומרחיב לנו שערי תשובה וגומל לנו - הדלים - שנוכל לשוב ולהחזיר לתוך המעשים את הכוונה הראויה, להכניס אלופו של עולם לתקן הבגידה, ולהפוך את מעשינו למזל טוב.

בלבו ומוחו של אדם, ואף דמו וכלי המעשה הנרמזים בכבד, כולם יהיו במטרה אחת לשם שמים, ועתה בחודש אלול הוא זמן נכון להחזיר את כל המעשים למקומם, להזריח עליהם כוונה ודעת לשם שמים, ובכך מתקן את מעשיו של השנה הקודמת וגם מכין את לבו ודעתו למעשיו בשנה הבאה עליו לטובה, שכל המעשים כולם יהיו בחטיבה אחת לשם שמים.

ולכן גם רצועות התפילין מגיעים עד הכבד, לרמז על הקשר והשייכות בין הלב שכנגדו נמצא תפילין של יד והמוח שעליו נמצא תפילין של ראש, והרצועות ממשיכים עניין זה עד הכבד, ששלושתם יחד הם שלמות ותכלית תיקון כל מעשי האדם בדבקות שלמה בהשי"ת.

ועוד יש להביא בזה דברי מרן החתם סופר בספרו תורת משה

ה.

שמחה נפלאה בכל העולמות על ידי תיקון שלמות המעשים בשילוב הדעת שמעלה הגשמיות לשורשה

שלמות תיקון העולם, להעלות את כל ענייני הגשמיות והעולם הזה ולהגביהם לדבקות השי"ת, וכיון שהשי"ת הוא כולו רוחני,

עבודה זו שהאדם משלב ומקשר את מעשיו במחשבה ודעת לשם שמים, גורמת היא שמחה גדולה בכל העולמות, כי זאת היא תכלית

השבת, ומצרף אליהם השתוקקות וצפייה לקבל את קדושת השבת, הרי גורם בזה שמחה עצומה כנ"ל.

ומעתה יבואר המשך הפסוק, המדבר מביאת האדם אל הארץ, על פי מה שכתבו בזוהר הקדוש ובאור החיים הקדוש על אתר דמרמז כאן לביאה אל הארץ העליונה, היינו ארצו של עובד השי"ת שרוצה ומצפה להגיע לתיקונו ולתכליתו בעולם, וזה על ידי שמשלים מעשיו הגשמיים יחד עם כוונה רוחנית ודעת אלוקית שבראשו כנתבאר.

ובאמת 'בשמחה' אותיות 'מחשבה', כי על ידי שמכניס מחשבה ודעת בכל עשיותיו, אז נעשה שמחה גדולה, בחינת 'והיה כי תבוא אל הארץ' שמחה עילאה על ביאת האדם לארץ העליונה, שהיא תכלית ביאתו לעולם.

ולכן בהמשך הפרשה בפרשת ביכורים כתיב שם 'ושמחת בכל הטוב', הוא שמחה שלמה בתורה הקדושה, כי אין טוב אלא תורה, ועל ידי שמתקן את כל מעשיו של כל השנה בשלמות, ממילא 'ושמחת בכל הטוב' שזוכה להגיע לשלמות ותכלית תיקון נפשו 'כל הטוב' תכלית הטובה עלי אדמות ותיקון נפשו בתורה.

הרי האופן להתקשר אליו יתברך כביכול הוא רק על ידי דעת ושכל רוחניים, ולכן רק על ידי שמקשר את מעשיו בדעת ומחשבה, הרי הוא מעלה בזה את מעשיו לדבקות בהשי"ת, וזה גורם תיקון ושמחה נפלאה בתיקון ותכלית העולמות.

ולכן זה היפך בחינת 'הירא ורך הלבב' כנתבאר לעיל שהוא אדם חלוש שעושה מעשיו ברישול כמתעסק בעלמא, בלא חיבור וקביעות מחשבתו, אבל המתקן את דרכיו בעבודת חודש אלול כנתבאר בקשר איתן המעשה עם המוחין והדעת, הוא גורם שמחה עילאה היפך מבחינת 'ירא ורך הלבב'.

ומעתה נוכל לבאר שייכות פרשתן לעניין זה, שהרי הפסוק מתחיל 'והיה כי תבוא אל הארץ', ותיבת 'והיה' הוא לשון שמחה, כי אכן בעבודה זאת של ההכנה הראויה לחודש תשרי, נגרם שמחה עילאה בכל העולמות כנ"ל, ולהלן יבואר עניין הביאה אל הארץ המבוארת בפסוק.

וכן בעניין ההכנה מיום השישי לשבת קודש כתיב 'והיה ביום השישי והכינו', גם שם כתיב לשון 'והיה' לשון שמחה, כי על ידי שעושה מעשים ופעולות להכנת

כל מעשיו ומחברם לדעת ושכל, הרי הוא מחזיר ומעלה את כל המעשים לשורשם הראשון, ראשית הבריאה שבתורה, מחשבת וראיית השי"ת את התורה שקודם בריאת העולם.

וכפי שביארנו לשון הפסוק "וירא ראשית לו" שהוא ראשית הבריאה, שהוא התורה דאסתכל באורייתא וברא עלמא, וזה תכלית תיקון מחשבת העולם, שעל ידי שמתקן

ו.

רעוא דרעוין כנגד עבודת המחשבה וענין אמירת סליחות במוצש"ק לשלמות התיקון ועזות דקדושה

פי לשון הפסוק בברכותיו של יעקב אבינו (בראשית מט, יט) "גִּדְּדוּד יְגִדְּנוּ וְהוּא יִגְדַּעְקָב", דהנה לשון 'גדוד' הוא לשון אחדות ואגודה יחדיו, וזאת עושים בימי הסליחות, במחילה וכפרה זה לזה ועל ידי זה נעשים יחד אגודה שלמה, וזה הרמז 'גד גדוד יגודנו', שענין שבט גד שביארנו לעיל הוא שמחברים המחשבה עם המעשה, והם עושים את התשובה כראוי גם באחדות בין ישראל וגורמים 'גדוד' ביניהם על ידי 'יגידנו' לשון מזל טוב כנ"ל, שעושים שמחה שלמה בין ישראל על ידי שנוחים זה לזה ומוחלים זה לזה באהבה.

והבחינה השנית של הסליחות לפני השי"ת ובקשת מחילה סליחה וכפרה ירומז בפסוקי ברכות משה לשבט גד שהבאנו לעיל, "וְלִגְד אָמַר וגו' פִּלְבִּיא שְׁכֵן", ובהקדם מה שכתב רש"י בפרשתן (דברים כו,

והבו דלוסיף עלה התבוננות נוספת בעבודת הזמן של רעוא דרעוין, שהרי זמן רעוא דרעוין הוא כנגד מצח, עניין כתר עליון, וזה בחינת המחשבה והדעת, וממילא יש בו בזמן הזה כוח של דעת מרוממת מאוד שיכול לתקן גם את המעשים משבוע הקודם וגם להכין את הדעת למעשיו שיעשה בשבוע הבעל"ט שיהיה באופן הראוי ובהתקשות נכונה, בחינת תפילין של ראש כנתבאר לעיל.

ומיד אחר כך מתחילין במוצאי שבת לומר סליחות, וירומז בזה עבודת ימי הסליחות בשני אופנים, אופן אחד עבודת הסליחה בין אדם לחבירו, ואופן השני הוא המחילה והכפרה שמבקשים מהשי"ת על שמרדנו בו.

וראשית נבאר על עניין המחילה בין אדם לחבירו, שיש לרמוז על

כאן שהוא נגד שבט גד, שהרי אליהו בא משבט גד כפי שהבאנו לעיל, וזה עניין שייכותו עם כלב שהוא מין בהמה.

ולדרכנו לעיל יש לומר שאכן הכלבים הלא אומרים בפרק שירה את הפסוק (תהלים צה, ו) "בֹּאוּ נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִכְרַעַה נִבְרָכָה לְפָנֵי ה' עֲשׂוּ", ומתאים מאוד למה שביארנו בעבודת חודש אלול שאדם יכניע את עצמו ויודה להשי"ת שהכל ממנו יתברך, וכל מעשיו שעושה, מכניס בהם הכנעה ומחשבה לשם שמים, וזה גורם שמחה בכל העולמות בפעולת שלמות התיקון, בשום לב ושכל שכל מעשי האדם הם לשם שמים ולא מעשים בעלמא שעשה בעולם הזה מצד עצמו, אלא רק השי"ת בורא ומנהיג ועושה לכל המעשים.

וכפי שהבאנו דברי חתם סופר שהשי"ת מרחיב גד, היינו פותח האותיות וגומל עמנו הדלים חסד לפתוח לנו שערי תשובה, וזה מה שאומרים הכלבים 'נשתחוה ונכרעה' להיכנס אכן באותם שערים שהשי"ת פותח ומרחיב לנו הדרך לשוב אליו יתברך.

ומכאן נבוא אל המכוון ביסוד בקשת המחילה והסליחות מאת

שי"א ארורין נאמרו כנגד י"א שבטים, עיי"ש, והנה כנגד שבט גד הוא הפסוק (שם כא) "אָרוּר שֶׁכֵּב עִם כָּל בְּהֵמָה" כמבואר עניין זה בספה"ק מי השילוח (חלק ב' בפרשתן), וזל"ק: "כי גד מורה שהיה נפשו קטן מאור, שנולד בקטנות והוא לשון 'זרע גד', היינו פירור קטן, ולכן נתברך בזה שיהיה לו צוותא וכשיתחבר לרבים יהיה לו שלימות וכו'", עכל"ק עיי"ש, [אמנם באברבנאל על אתר כתב את סדר השבטים באופן אחר בפסוקי הארורים, עיי"ש].

וראה עוד מה שכתב הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זצוק"ל בספרו מחשבות חרוץ (אות ח') וזל"ק: "וקבלתי דאחד עשר ארורים שנגד השבטים כמו שכתב רש"י, היינו החסרונות שבכל שבט, ארור שוכב עם כל בהמה הוא נגד גד, ודאיתאן למאן דאמר (כלאים פרק ח' משנה ו') 'כלב מין בהמה', כלשון הזה שמעתי ולא פורש לי יותר, והדברים סתומים וחתומים", עכל"ק.

והנה עוד כתב בספרו צדקת הצדיק (אות כ"ג) לבאר עניין כלבים שוחקים ובוכים שהוא סימן אם אליהו בא לעיר וכו' (בבא קמא ס:), וכתב שם ש'אליהו' בגימטריא 'כל"ב', וזה תואם עם מה שכתב

מלפניו סליחה ומחילה כנ"ל.

וגם כמו שביארנו שאחר עבודת רעוא דרעוין כוח המחשבה והדעת, אחריה מיד יוצאים מיום השביעי שהוא כנגד שבט גה, ומתחילים בעבודה למעשה, אמירת ובקשת הסליחות, כדי לצרף אכן את העשייה לדעת המחשבה לשם שמים כנ"ל עבודתם של שבט גה.

ולשון 'גד' הוא גם מלשון 'גיד' הוא עניין של המשכה והשפעה הלאה, ובכוח זה של שבט גה יכולים אנו להמשיך השפעות טובות, סליחה ומחילה וטהרה שלמה, גם על מעשינו לעבר וגם על מעשינו לעתיד לכל ימות השבוע.

ובכן, נתחזק נא בעניין זה, בשלמות מעשינו לשם שמים, ולצרף כוח המחשבה לפעולת העשייה, בחוזק ובעזות, היפך ה'ירא ורק לבב' ונתחזק בבטחון ובשמחה שיעשה לנו נס ויחון אותנו בדין, ועל ידי שאנו נשתוקק ונהיה צמאים וחושקים אליו יתברך בכל לב, בבחינת 'והיה ביום השישי והכינו', אז ממילא נזכה לשמחת 'והיה כי תבוא' שיבוא עלינו לגאלנו בשלמות בחינת אני לדודי ודודי

השי"ת אחר פרשה זו, שהרי בכדי לבקש סליחה ומחילה מוכרח האדם שיהיה בו מידת עזות ככלב, עזות דקדושה שיודע שעשה שלא כראוי ועתה מעיז פניו לבקש מחילה ודוחק עצמו בגעגועים לזכות להתקרב שוב להשי"ת ובלי זה חייו אינם חיים, ואז מוציאים את כל הכלבים שיש בישראל, כדברי חז"ל (ביצה כה:): "שלשה עזין הן, ישראל באומות, כלב בחיות, תרנגול בעופות", ולכן אומרים סליחות במוצאי שבת כי תבוא כנגד שבט גה שהוא כנגד הכלב העז, וומכאן יימצא גם טעם לעריכת מנהג הכפרות בתרנגול דווקא, כעניין אותה עזות שבעופות, וכן הוא בפסוק בישעיה (נב, יא) "וְהַכְּלָבִים עֲזִי נָפֶשׁ לֹא יִדְעוּ שְׂבָעָה" היינו שעזותם גורמת להם לבקש ולקבל עוד ועוד, וכן ישראל אינם מרפים מהשי"ת אלא דופקים בשערי תשובה בחודש אלול בעזות דקדושה כדי לטהר נפשם ולקבל סליחה ומחילה ולאור באור פני מלך.

וזה טעם שפותחים באמירת הסליחות במוצאי שבת דווקא, כי מוצאי שבת הוא זמן של גילוי אליהו הנביא שיבוא לבשרנו בשורת הגאולה, ואליהו בא משבט גד ומרומם אותנו במידה זו לבקש

יצרתו ויאמר כל אשר נשמה באפו
'ה' אלוקי ישראל מלך ומלכותו
בכל משלה', ונזכה לכתיבה
וחתימה טובה ולסליחה ומחילה
כראוי ולביאת משיח צדקנו ובניין
בית מקדשנו ותפארנו ומלך מלכי
המלכים בראשנו, אכי"ר.

לי, ואז יהיה מלכותו בכל משלה,
בכל חלקי נפשנו וגופנו במוח
בלב ובכבד שיגלה עלינו בחודש
השביעי המורה למידה השביעית
מידת המלכות, וימלוך עלינו
בכבודו וידע כל פעול כי אתה
פעלתו ויבין כל יצור כי אתה

מאמרים
חדשים

עבודת השי"ת בהרגשה של 'דרך' תמידית שלעולם אין מצב שהגיע האדם לשלמות

'כי תצא למלחמה' ולא לנצחון - כי האדם הוא
תמיד 'בדרך' למחוז חפצו וע"י מלחמת היצר
נמנעים מלחמות אחרים בעולם ועובדא נפלא
עם הגה"ק משטראסבורג זצוק"ל שלא ויתר על
קוצו של יוד

בשולחן 'לחיים' לכבוד יומא דהילולא של הגה"ק
משטראסבורג זצוק"ל ו' אלול תשפ"ו

א.

עבודת השי"ת להיות תמיד במלחמה ובדרך לתכלית
ולא להרגיש שהגיע לתכליתו

לחיים. זצוק"ל מתבטא לפעמים שהוא
לחיים טובים ולשלום. מעריך מאוד את אנשי העיר
ביחוד לתושבי העיר שיקאגו, שיקאגו, ובעז"ה יהיה ברכה ושלום
כמו שהיה אא"ז בעל ההילולא לנו ולכל ישראל, אכ"ר.

בכתבי היד של כ"ק מרן אא"ז
זצוק"ל זי"ע שעדיין לא נדפסו
נמצא מאמר נאה בפרשת השבוע.
וזה לשונו שם: "כי תצא
למלחמה וגו' ושבית שבינו. ודקדק
באור החיים הקדוש דהוה ליה
למימר 'ושבית אותו' יעויין שם,
ואולי יש לומר דהנה בחודש הזה
מתעורר כל אחד ואחד לתשובה
איש כפי ערכו והשגתו, וכלל גדול
דחבא ליטהר מסייעין אותו, ועם
כל זה לא יוכרח דכמה פעמים

דרך' וגו', דהיינו דמי שהולך בים ועליו לעשות תמיד פעולות בלי הפסק עד שיגיע למחזו חפצו, וזהו "זכור את אשר לך עמלק בדרך וגו' אשר קרך בדרך וגו'", והיינו דכזה דרך היצר הרע להביא קרירות באיש כי לעולם לא יגיע למחזו חפצו וכל ימי חייו הוא 'בדרך', וצריך לזה רחמי שמים שלא להתפתות ח"ו להיצר הרע כי אבוד הוא ואין לו תקוה וכו', אדרבה תתחזק מאוד וכו', ואז יזכה לסיוע דלעילא בקיבול תשובתו ולהעמידו בדרך הישרה, אמן כן יהי רצון", עד כאן לשונו.

ודבריו הנפלאים יש בהם מוסר השכל וחיוזוק נפלא לעמוד על המשמר תמיד, ולא להתייאש מעוצם המלחמה, כי אדרבה זאת היא תכלית עבודת השי"ת, שיהא האדם במלחמה עם יצרו תמיד בבחינת 'בדרך', ועבודה זו היא אשר תקרבהו אליו יתברך.

וכפי שכבר פירש בזה בספה"ק שפת אמת (פרשת שופטים תרמ"ה) לשון הכתוב "אם תקום עלי מלחמה בזאת אני בוטח" היינו שהבטחון הוא בעצם מה שיש את המלחמה, כי הוא מאתו יתברך לתכלית הדבקות.

אחרי כל עבודתו וידמה בעצמו כי כבר הנהו על קצת מדרגה ככל התחלה לטובה, והנה יארע לו עכשיו מכשול פה ושם בדבר דלא חשב כלל, ועל זה יחמץ לבב אנוש, כי לא די שלא נתסייע רק אדרבה עוד לו נסיגה ר"ל.

"אבל באמת עלינו לדעת שזה גופא הסיוע דלעילא, כי כל עוד שנדמה לאדם כי נתקרב קצת זה גופא התרחקות, ומה שנדמה לו שנתרחק זה גופא התקרבות, כדכתיב (ירמיהו לא, ב) מרחוק ד' נראה לי.

"וכעין זה בספר הקדוש תפארת שלמה לפרש 'כי תצא למלחמה' היינו שעיקר יציאתך לזה העולם הוא רק למען היות לך מלחמה כל ימי חייך ולכך נוצרת, וזה שאמר ביעקב אבינו ביקש יעקב לישב בשלוה וכו' קפץ עליו רוגזו של יוסף, ועל ידי זה היה לו מהצורך לערוך עוד מלחמת היצר מחדש וצריך להתעלות עוד בעולם הזה וכו'.

"ובזה יובן ושבית את היצה"ר דהיינו שתימשך המלחמה כל ימי חייו וכו'.

"ואולי לזה רמז האר"י הקדוש לחודש אלול בהפסוק 'הנותן לים

ב.

עוברא נפלאה של חשבונות דקדוקי הנהגה אף בקושי רב כדי לעשות כל פסיעה לשם שמים

בכסא ולא היה יכול לילך ברגליו. ואגב, גם בשנים הללו, לא היה מושג שישב בלא גמרא, אף שלא היה יכול ללמוד כלל, אבל תמיד ישב עם ספר כנגדו, כי כל כך היה מושרש אצלו היגיעה התמידית בתורה, שלא היה שייך שישב בחוסר מעש, ולכל הפחות הגמרא לנגדו והוא מנסה מפעם לפעם ללמוד.

ועל כל פנים דרכו היה בהליכתו לבית הכנסת שלו שבבניין זופניק במאה שערים שם כיהן והנהיג רבנות, שהיה מקפיד להיכנס לבית המדרש רק מצד מערב כמבואר בהלכה (ראה שולחן ערוך או"ח סימן ק"ג סעיף ה') ולכן היה מסבב והולך סביב הבניין כדי להיכנס לבית המדרש מצד מערב, ועל אף שהיה שם דלת ממש מצד מזרח, ובכך היה יכול לקצר הליכתו בלא צורך לסבב הבניין, והיה אז חלוש מאוד, לפעמים הלך מעט ולפעמים לקחוהו על כסא, ובעצם הקפידא הזאת היה קושי מיוחד לסבב בדרך ארוכה יותר כדי לעשות על פי דין. אבל פלא והפלא היה מה שהתרחש בערב סוכות בשנה אחת,

ומן הראוי לציין שמאמרו זה הוא בבחינת 'הוא היה אומר', שכל חייו היו מקשה אחת של מלחמה תמידית שלא הרפה ממנה אף בקשיים גדולים מאוד, ונלחם בכל עוז על כל קוצו של יוד, ואמנם בוודאי ידוע כבר מה שהתנהג כן בכל שנות גלותו, מאת שנתיתם מאביו ומאמו ונתגדל אצל זקנו, ואחר כך נישא ונולדו לו חמשה ילדים וכולם נעקדו על קידוש השם במלחמה יחד עם אמם הי"ד, אבל הוא המשיך ונלחם, התנער מעפר אביו הפרטי, הקים דור חדש ועבר ממקום למקום והעמיד תורה ויהדות באוקסנבערג ובלאנצבערג ומשם לשטראסבורג ולירושלים, וכל זה ידוע ומפורסם.

אבל עתה אספר את אשר ראיתי במו עיניי בסוף ימיו, כמה היה עומד במלחמה תמידית על כל קוצו של יוד.

וזה היה בשנות זקנותו, שכבר היה קרוב לתשעים שנה, וכל תנועה קשתה עליו, ואפילו ללמוד היה קשה לו בריכוז והבנה, ובפרט ההליכה, שהרבה פעמים הוליקוהו

ניצוצי אור • זידיטשוב • לא

קשה עליו ביותר, וכל פסיעה באה לו בקושי רב, אבל הוא בדעתו לא הפסיק את מלחמתו התמידית לעולם! ובאותו זמן מצא כח לחשב חשבונות אם עדיף לעבור בשוק שכבר אינו שוק.. או כדאי לסבב הכל ולהיכנס מצד השני!! וזה היה לימוד כל כך גדול לכולנו, וכי מי חושב כלל על הדרך איך להיכנס לבית המדרש, ועל סרך רחוק של מקום שנקרא בשם 'שוק' שלא להיכנס אליו, והלא הוא בדרכו לקיים מצוה רבה להתפלל להשי"ת, ואין כאן נפש חיה בשוק כלל, וכל פסיעה באה לו בקושי רב, אבל הוא עומד ומחשב חשבונות של עולם, מה ראוי טפי ואיך עדיף להתנהג עתה! וזה נקרא 'ערליכע יוד' שעושה בכל רגע מה שמוטל עליו לעשות, והיא מלחמה תמידית לעשות את הדבר הנכון! בלא שום קיצור דרך! ובלא התחמקויות מקוצו של יוד, אם כך צריך לעשות ומכאן צריך לילך על פי דקדוק פרטי הנהגות, הרי כך נעשה ושום קושי לא יעמוד בדרכנו! זה היה תמצית מהותו של כ"ק אא"ו וצוק"ל זי"ע.

וכאמור שאין שום זמן שעומדים בתכלית ובמקום הסיום, אלא תמיד הוא 'בדרך', במלחמה וביגיעה להתקרב להשי"ת עוד ועוד.

שהיה מתקיים בחצר בנייני זופניק בימים שקודם חג הסוכות שוק גדול שמכרו שם ארבעת המינים, ובימים אלו לא היה עושה את הסיבוב הקבוע, וזאת בגלל כלל שקבע בנפשו, שהיה אומר 'אני לא נכנס לשוק!', ובימים אלו העדיף להיכנס לבית המדרש מצד מזרח כדי לא להצטרך להיכנס למקום שנקרא 'שוק'.

אבל אתי ובא ערב יו"ט סוכות והוצרכו לילך לבית המדרש לתפילת מנחה, ואז לכאורה כבר נגמר השוק, ומעתה שוב אפשר לסבב הבניין כדי להיכנס לבית המדרש מצד מערב כדין, ולכן התחיל לילך בדרך הארוכה, אבל באמצע הדרך עצר כ"ק אא"ו ולא המשיך! לשאלת מלווהו מה ארע, ענה שהוא רואה שעדיין לא פינו את הגדרות שהיו בין דוכני השוק, וחשב בדעתו שמסתמא ימשיכו למכור כאן ארבע מינים בחול המועד לצורך המועד למי שיצטרך עוד ערבות והדסים וכדומה, וממילא עדיין שם שוק עליו והוא בשום אופן לא רוצה לעבור בשוק!! ומיד הסתובב ושוב הלך את כל הדרך כדי להיכנס מצד מזרח כדי שלא להיכנס למקום שנעשה שוק. ונתבונן נא שההליכה הייתה

ג.

יראת החטא באימה ויראה של בעל ההילולא וההכנה קודם שהלך לבית השחיטה

מרוּב פחד בעת שראו את א"ז זצ"ל, כי היה על פניו יראה עילאה מעוצם השליחות שנשא עליו.

ובאמת יש עוד חלק שאת זה לא ידע השוחט, וזאת שמעתי אחר כמה שנים מאחד הגבאים באי הבית שסיפר לי שבכל פעם שהוצרך לנסוע לבית השחיטה, היה קודם מסיים את כל ספר התהלים בביתו, כדי שאכן לא יצא מכשול תחת ידו ויאכילו את ישראל בכשרות ראויה, וממילא מובן שכל האימה הגדולה הזאת לא באה בכדי, אלא תולדה הוּה שבאה מתוך עבודה והכנה רבתי שיזכה לעשות הכל כשורה.

כמו כן הייתה יראת חטאו של כ"ק א"ז בעל ההילולא זצ"ל זי"ע מורגשת בחוש לעין כל, וסיפר לי אחד השוחטים של העדה החרדית שבכל פעם שהיה מגיע א"ז זצ"ל לשחיטה היה כזה פחד סביבו שמא יקרה איזה מכשול.

וכל כך הייתה האימה מורגשת שבדרך בנסיעה לבית השחיטה, לא פצה אף אחד את פיו מרוב פחד, כי הייתה אוירה של יראה נוראה, איך יאכילו את ישראל בתכלית הכשרות בלא שום מכשול, והשוחט הפליג בדרך הלצה ואמר שלא הבין איך הבהמות לא נתעלפו

ד.

על ידי מלחמת היצר מונעים מלחמות ומחלוקות בעולם

והשלום והמחלוקת, ואי אפשר לעולם בלי שום מדה מהמדות, ואי אפשר לומר שתעקר מדה אחת מכל וכל, אך ראוי להשתמש בהם במקומות הראויים, והנה המחלוקות נאה ויאה לעוסקי בתורה ופלפולה, ועולים בחר ה' ומקום קדשו, זה יאמר לפי שכלו וזה לפי שכלו עד כי יכריח אחד את חברו להעמידו

בתפילת שחרית אומרים את מאמר חז"ל 'תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם', ואיתא בזה ממרן בעל חתם סופר זצוק"ל בדרשותיו (חלק ג' דף קפג: ד"ה כן, ומשם הועתק לחת"ס על הש"ס נזיר סו; וכעין זה גם בדרשות עמוד תג: ד"ה ובסוף) וז"ל: "דחנה כי כל המדות נבראו מאת הבורא יתברך שמו, מדות הבושה והעזות והגאווה והענוה

אמר רבי חייא בר אבא אפילו האב ובנו הרב ותלמידו שעוסקין בתורה בשער אחד נעשים אויבים זה את זה, ואינם זזים משם עד שנעשים אוהבים זה את זה, ע"כ, והיינו שאמנם בתחילה הם שאויבים, אבל אין זזים משם עד שחוזרים לאהוב זה את זה, ולכן זה התיקון והמעלה הטובה ביותר של המלחמות והמחלוקת בעולם.

ולדרכו של כ"ק אא"י וצוק"ל שהבאנו לעיל שעיקר עבודת האדם הוא מלחמותיו התמידיים ושהוא תמיד 'בדרך', יש לומר ולהוסיף עוד, שזאת היא גם מעלה שמונע מלחמה בעולם, שכל מי שנלחם עם יצרו הרע, הרי הוא משתמש במידת המחלוקת והמלחמה לצורך גבוה, וממילא מרבה שלום בעולם שלא יהיה מחלוקת ומלחמות אחרות, וכמו שכתב בחתם סופר על תלמידי חכמים הנחלקים בפלפולה של תורה.

ויעזור השי"ת שנוכה אכן לריבוי של שלום בעולם, וזכותו הגדולה תגן בעדנו ועל כל ישראל לטובה ולברכה בכל העניינים, ונוכה לכתיבה וחתומה טובה לנו ולכל ישראל ושנת גאולה וישועה אכי"ר.

על האמת כמחלוקת שמאי והלל, ועל ידי זה לא יהא אחיזה להקליפה לגרום מחלוקת בעולם וכו', ועל דרך זה מרבים שלום בעולם - שמחלוקתם גורם הסתלקות אחיות הנחש הקליפה, עכ"ל.

והיינו שכיון שהמחלוקת היא מידה מוכרחת בעולם, ממילא על ידי שמשתמשים בה התלמידי חכמים לפלפולה של תורה, ממעטים ממילא את המלחמות והמחלוקות בעולם, כי כבר באה מידה זו לשימוש אצל התלמידי חכמים, וכענין שדרשו חז"ל (ברכות סד:): "אמר רבי חייא בר אשי אמר רב, תלמידי חכמים אין להם מנוחה לא בעולם הזה ולא בעולם הבא", כי תמיד הם במלחמה ובעבודה תמידית.

ובאמת מיד אחר מימרא זו, נאמרה מיד המימרא הזאת שתלמידי חכמים מרבים שלום בעולם, ולאור דבריו של החתם סופר תואמים המאמרים זה לזה באופן נאה.

ובאמת אצל התלמידי חכמים אין המחלוקת מתקיימת ועומדת וכמאמרם ז"ל (קידושין ל:): "אשרי הגבר אשר מלא את אשפתו מהם לא יבושו כי ידברו את אויבים בשער, מאי את אויבים בשער,

עיקר התיקון הוא הידיעה שהוא עדיין חסר

ט"ל מכות כנגד חלקי האדם ואי"צ להכות כנגד
הנשמה שהיא טהורה ושלמות התיקון הוא שיישאר
לאדם הרגשה שהוא אינו מושלם וכן בשבת מכירים
את חסרוננו וזה טעם שלום זכר בשבת

בשמחת שלום זכר - ליל שב"ק פרשת כי תצא תשפ"ו

א.

לא נצרכה המכה הארבעים שהיא כנגד הנשמה שהיא תמיד טהורה ולא
הייתה חלק מהחטא

הרע, והנשמה חטאה עמו, שכל
המחובר לטמא הרי הוא כמוהו
בעודה עם הגוף, ולפיכך אמרה
תורה 'ארבעים יכנו', שאף הנשמה
שעם הגוף חייב המלקות, שכל אשר
הנשמה עם הגוף - שהוא החוטא -
הרי היא כמוהו, כדלעיל.

"אכן כשמכין אותו ל"ט מכות,
ובזה שב יצירת הגוף נקי מן החטא,
שכן אמרו חכמים (מכות כג.) כל חייבי
מלקות נפטרו מידי עונשן על ידי
מלקות, והרי בל"ט מכות הוסר
החטא מן הגוף, וממילא נמצא
הנשמה טהורה, שאין בה פחיתות
בעצמה, רק כאשר היא מצורפת
לגוף החוטא, וכאשר הגוף נקי
מן החטא, אין כאן פחיתות וחטא

בפרשתן (דברים כה, ג) "אַרְבָּעִים
יִכְנוּ לֹא יִסֵּף" ודרשו חז"ל שלוקים
רק ארבעים חסר אחת כמנין
שסוכם ומשלים לארבעים כמבואר
ברש"י בפסוק הקודם.

והרבה טעמים נאמרו בזה מדוע
בקרא נקב בפירוש מספר ארבעים
ואילו בתורה שבעל פה נמסרה
הכוונה דסגי בשלושים ותשע
מלקות.

ובמהר"ל בגור אריה על אתר
כתב בזה וז"ל: "כי בוודאי היה
ראוי ללקות ארבעים כנגד ארבעים
יום של יצירת הולד, וביום האחרון
- הוא יום ארבעים - מקבל הולד
הנשמה, ובכל ל"ט הוא בריאת
הגוף, ובגוף הוא החטא, שבו היצר

ניצוצי אור • זידיטשונג • לה

ומזככים את הגוף בשלושים ותשע מלקות, ממילא הנשמה עומדת בטהרתה מאליה, ואינה צריכה את ההלקאה הארבעים לטהרה מטומאה.

בנשמה, ואין צריך להלקותו עוד", ע"כ.

והיינו שלנשמה אין צריך להלקות, כי היא נשארת טהורה ואינה שייכת לחטא, ומכיון שמכים

ב.

ל"ט מכות בלבד כי עיקר תיקון האדם הוא שירגיש תמיד שהוא אינו שלם ומתקן לגמרי

הזהירה התורה מדרך הזה כי הוא כעין שוחד המעורר עיני חכמים, כי לא כן הדבר, שכר מצוה לחוד ועונש העבירה לחוד, ואין העבירה מתכפרת רק עם התשובה האמיתית, אשר על ידה לא ישוב עוד לכסלה", עכל"ק, וחזינן שבקל יבוא האדם לידי גאווה בחשבו שבא על תיקונו השלם.

ולכן יש לומר שמלקים אותו רק שלושים ותשע מלקות, שלא יבוא אחר כך לגאווה שהשלים תיקונו וטהרתו, והגאווה יכולה לקלקל את האדם עוד יותר מהחטא עצמו שלקה עליו.

ויש להוסיף בדרך הזה בנדבך נוסף, שלכן מלקין אותו שלושים ותשע מלקות, ללמד לאדם שבאמת אין שלמות בעולם, ועצם התיקון הוא בהרגשת החסרון שחסר לו ההלקאה האחרונה, כי יסוד חטא

וטעם נוסף יש לומר שבאמת היה מן הראוי להלקות מספר ארבעים, שזהו תיקון השלם לאדם, כנגד כל בחינות הגוף והנשמה כפי שביאר במהר"ל, אלא דלכן מלקין רק שלושים ותשע מלקות, כדי שלא יחשוב אדם בלבו הנה נשלמה נפשי בתיקון שלם ומעתה אני טהור ונעלה, שבכך יבוא לידי גאווה, וכשיחסר מן הארבעים אחד ידע תמיד שעדיין חסר הוא תיקון ואינו שלם כלל.

ועל דרך שכתב בספה"ק עבודת ישראל (ריש פרשת שופטים) וזל"ק: "ואמר הכתוב 'ולא תקח שחד', דהיינו שדרך היצר הרע לפתות בני אדם ולהפילם ברשת החטא ועון, ואחר כך הוא מתנחם ועושה מצוה או לומד תורה ואומר בלבו שנתכפר לו העבירה עד שימלאנו לבו לשוב לעשות הרע, ולכן

מחטא, וממילא זה התיקון הכי נכון לטהרתו שעתה יודע שהוא אינו מושלם ולא יבוא לחטא שוב. וכפי שכבר ביארנו פעם ענין דכתיב אצל פינחס (במדבר כה, יב) "לֹכֵן אָמַר הִנְנִי נִתֵּן לְךָ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם" שוא"ו דשלום הוא קטיעא, מפני שעיקר השלמות והשלום הוא שיודע בעצמו שהוא חסר וקטוע.

האדם הוא מפני שאין לו הכנעה ראויה להשי"ת וחושב בלבו שהוא מושלם, ולכן חלק מתיקון נפשו הוא אכן ללמדו דרכי ההכנעה שאי אפשר לו לבוא לתיקון שלם, אלא יתמיד וימשיך בעבודתו ובתיקונו לעולם בהם תעבודו, ועצם מה שמרגיש בחסרונו ושאינ תיקונו שלם, הרי הוא מרגיש הכנעה ושפלות, וזה גופא מונע אותו

ג.

בשבת משיגים את החסרון שיש באדם ועושים שלום זכר להכיר את החסרון שצריך עדיין להימול

כחו, וזה בא בשבת, שבשבת חוזרת כל הבריאה לשורשה וכולם רואים ומכירים את הנהגת השי"ת בעולם, הרי בזה מכירים שכל מעשיהם ופעולתם הם ממנו יתברך.

וזה הרמז שהיה חסר בעולם מנוחה, היינו הידיעה שאין האדם עושה מעשיו, אלא הכל מאת השי"ת, ובשבת זכו להשגה והבנה זו ודייקא אז באה מנוחה.

ויומתקו הדברים על פי ביאורנו לעיל בטעם שלושים ותשע מלקות, שאדם ידע וירגיש תמיד שעדיין יש בו חסרון ואינו מתוקן לגמרי, ובשבת קודש יכול לזכות להשגה והבנה זו שהוא אינו שלם

וכענין זה נוכל לומר גם על שבת קודש, שדרשו חז"ל (הובא ברש"י בראשית ב, א, וכן בתוספות סנהדרין לח. ד"ה חצבה) **שכילה השי"ת את מלאכתו בששת ימים והיה נראה מוכן, מה היה העולם חסר, מנוחה, בא שבת באה מנוחה, ע"כ.**

ואולי יש לומר הרמז בזה, שבששת ימים שפועל האדם ועושה מעשיו, חושב הוא כל העת שהוא עשה והוא הצליח, ומייחס את כל הצלחתו לפעולתו וליגיעתו, וזה גופא היה חסר בששת ימים, את מנוחת נפשו של אדם שידע שהשי"ת פועל ועושה הכל והאדם זוכה רק להיות שליח למה שציווהו השי"ת ושלחו לפעול בעולם לפי

מושלם ואין הוא מתוקן, ואדרבה זאת היא תיקונו, כשיודע שהוא חסר, וממילא לא יגבה לבו ולא יחטא כי יכיר וידע את פחיתותו.

ויעזור השי"ת שנוכח באמת להתחזק בימי חודש אלול הללו ולהכיר כל אחד את חסרונו ומה יכול לטהר נפשו ולתקן ולהיות בבחינת הכנעה תמידית ושמחה בעבודתו יתברך וכאשר נרמז בראשי תיבות הפסוק (דברים ל, ו) "וּמַל ה' אֱלֹקֶיךָ אֶת לִבְךָ וְאֶת לִבְּךָ שְׁעוּלָה רֹאשֵׁי תִיבוֹת אֱלֹהִים" כנודע, כי זאת היא עבודת החודש בחינת ברית מילה שיודע ומכיר בחסרונו ושצריך תמיד להשלים עצמו, וזה גופא הוא התיקון והשלמות הכי גדולה לאדם, ועל ידי זה נזכה לכתיבה וחתימה טובה לנו ולכל ישראל אכ"ר.

עדיין, ועצם הידיעה שהוא אינו יכול להשלים הכל, זה גופא הוא תיקונו כנ"ל שעל ידי שידע שאין הוא שלם לא יבוא לחטא, כמו כן התיקון בשבת הוא שידע שיש בו חסרון, וזה גופא הוא שלמות התעלות נפשו במנוחה שאתה רוצה בה.

וכן ממש הוא עניין שלום זכר בליל שבת, שעל ידי בחינת שבת קודש, זוכים ומשיגים שהאדם חסר עדיין את שלמות גופו בכריתת ערלתו שבברית מילה.

ובזה מבואר היטב מה ששאל טורנוסרופוס את רבי עקיבא (מדרש תנחומא תוריע ה') מדוע לא ברא השי"ת את האדם מהול ולא יצטרכו לעשות בו ברית מילה, ולדרכנו מבואר היטב שאכן זהו הלימוד לאדם שידע תמיד שאין הוא

עבודת תיקון המעשים מתוך אהבה ורצון

קיום התורה ומצוות מתוך רצון והשתוקקות בבחינת
'ביומו תתן שכרו' שמרגיש ששכר המצוה הוא
עצם התענוג מקיום המצוות וזה גופא הוא שכרו
על עבודתו ובכך מחזיר כל הניצוצות שנפלו ממנו
ומעבודה זו יצא זכאי בדין

רעוא דרעין פרשת כי תצא תשפ"ו

א.

מלחמת היצר בחודש אלול ושייכותה לפרשת מחיית עמלק והתבוננות
במצוות 'ביומו תתן שכרו' שהוא ר"ת שבת

הדרך והאופן איך לצאת למלחמה
זו ולהשיב את כל ניצוצות הקדושה
אלינו.

וגם יש לבאר נעיצת סוף
הפרשה בתחילתה, עניין מלחמה
זו עם פרשת מחיית עמלק שבסוף
הפרשה דכתיב "זָכוֹר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה
לָךְ עַמְלֵק בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם
אֲשֶׁר קָרָךְ בַּדֶּרֶךְ וגו' תִּמְחָה אֶת זִכְרֵ
עַמְלֵק מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם", ומהו באמת
הדרך למחיית עמלק.

והנה בעבודת הזמן של חודש
אלול יש להתבונן בסדר רגשות
הלב הנכונות לעבודה זו, כי מצד
אחד הם ימי יראה ואימה ותשובה,
הכנה ליום הדין הגדול עת שנעמוד

בפרשתן (דברים כא, י) "כִּי תֵצֵא
לְמִלְחָמָה עַל אֹיְבֶיךָ וַנִּתְּנוּ ה' אֱלֹהֶיךָ
בְּיָדְךָ וּשְׁבִיתָ שְׁבִי".

וכבר דרשו בזה דורשי רשומות
שפרשה זו מדברת כנגד יצר הרע,
וזאת היא עבודת חודש אלול לתקן
המעשים ולהשיב את ניצוצות
הקדושה שנפלו לידי הסטרא
אחרא, וזה עניין 'ושבית שביו',
לצוד ולהשיב את השבי ששבו
מאיתנו על ידי פגמים וחסרון
העבודה כראוי במשך כל השנה
ולהעלותם אל הקדושה שנית, ולכן
כתיב 'שביו' שהוא שבי ששייך לנו
ומקורו טהור, ולא 'שבי' בעלמא.

אלא שיש לבאר באמת את

ניצוצי אור • זידיטשוב • לט

דנאמר (דברים כה, טו) "בְּיוֹמוֹ תִּתֵּן שְׁכָרוֹ" שכתב בזה בספה"ק תפארת שלמה שהוא ראשי תיבות 'שבת', וכבר נזכר זה בשער הפסוקים להאריז"ל, ויש להבין למה ירמוזן מיליהם.

ועניין מצוות "ביומו תתן שכרו" מצאנו שכתב בזה הרב חיד"א בכמה מספריו [בספר ציפורן שמיר (סימן י"א אות קצ"ה), ובהנהגות (אות ט"ז) שנדפסו בספר מורה באצבע ובספר עבודת הקודש ובספר קשר גודל] שהאריז"ל בעצמו היה מקפיד מאוד על מצוה זו לפרוע שכר פועליו כל יום קודם מנחה, ואף ליקח הלוואה על זה, ולא היה נעמד לתפלת המנחה עד שלא שילם שכרם וקיים מצוות "ביומו תתן שכרו", ויש לבאר פנימיות מצוה זו וכוונתה שכל כך הקפיד עליה וחיזר אחר מעות אף כשהשעה דוחקת לתפילת מנחה כדי לקיים מצווה זו כתיקונה.

לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא לתת דין וחשבון על כל מעשינו משך השנה, ועתה הזמן גרמא לעשות חשבון הנפש ולתקן המעשים שלא היו ראויים, והרגשה זו יכולה להביא לאדם שברון לב ופחד וחרדה גדולה.

ומצד שני ימים הללו ביסודם הם ימי חסד ורחמים גדולים, כמובא בכתבי האריז"ל שבימי חודש אלול מאירים י"ג מכילין דרחמי שבאים מנחל העליון ונרמזו בראשי תיבות 'נִצְוָה חִסְד ל'אַלְפִים', היינו שיש בהם חסד גדול ועת רצון נפלא, ואם כן הוא זמן של חסד ורחמים, בחינת יום טוב ולא עת פחד ויראה וחרדה.

ויש לבאר באמת איך תואמים הדברים יחד, היראה מפני הדין יחד עם השמחה וההתרוממות של עת רצון וחסד.

ועוד יש להתבונן בפרשתן בהא

ב.

מצוות 'ביומו תתן שכרו' שהשי"ת נותן שכר המצוות מיד על ידי שזוכים להרגיש תענוג ודכקות בו יתברך בקיום התו"מ

'ביומו תתן שכרו', וזל"ק: "הנראה לי על פי מה שנתבאר בענין קדושת השבת הוא על ידי מסירות נפש, כמו שאומרים 'ביום שבת

ולבאר כל העניין נקדים נא להתבונן בלשון חכמים מרפא בספה"ק תפארת שלמה שכתב לבאר ענין רמז 'שבת' במצוות

במסירות נפש, 'שמח נפש עבדך
כי אליך ד' נפשי אשא' (תהלים פג, ד)
כמבואר במקום אחר, וזהו סמיכת
הפסוקים 'ביומו 'תתן 'שכרו
ראשי תיבות שב"ת, כי אליו הוא
נושא את נפשו, פירוש על ידי
המסירות נפש זוכה לקדושת יום
השבת", עכל"ק.

ודבריו הקדושים מועט המחזיק
את המרובה, סתם ולא פירש, גילה
טפח וכיסה טפחיים, ונרחיב מעט
לבאר דבריו הקדושים לקרבם
אל השכל ולהוסיף עליהם נופך
וטעם בסייעתא דשמיא בזכות
אבותינו הקדושים.

וראשית נסכם את העולה
מדבריו הקדושים עצמם בלא
תוספת, שהוא כתב שעל ידי
מסירות נפש שיש לישראל
והרצון אליו יתברך ולגאולה
השלמה, בזה מתעורר הרצון
העליון בחינת נח"ל וממילא
זוכים ישראל לקדושת שבת 'כי
אליו הוא נושא את נפשו'.

אלא שלא נתבאר בדבריו כלל
שייכות עניין נתינת שכר המצוה
לפועל ביומו לעניין זה של שבת
קודש וההשתוקקות והרצון שיש
לנו אליו יתברך.

ולבאר העניין נראה להוסיף

קודש שמך יתקדש', כי עיקר ענין
הקדושה הוא על ידי מסירות נפש,
וזה שאומרים (זמירות שבת) 'מנוחה
ושמחה' כו', 'ועל מנוחתם יקדישו
את שמך' (תפילה מנחה בשבת), שעיקר
מנוחת הנפש להחזירה לשרשה.

"וזה 'משמחתך ששמחת בו'
(תפילה שחרית), כי זהו עיקר שמחתו
של יעקב אבינו עליו השלום היה
להביא השמחה להבורא ברוך
הוא מה שיהיה לעתיד לבוא,
וגם הוא לא היה לו שום שמחה
בעולם הזה רק מה שיהיה הגאולה
לעתיד לבוא, וזה שנאמר (תהלים נג,
ז) 'בשוב ד' שבות עמו יגל יעקב
ישמח ישראל', וזה שנאמר (ירמיה
לא, י) 'כי פדה ד' את יעקב', כביכול
הפדות הוא לעצמו, השם יתברך
יהיה נפדה עם יעקב כביאת גואל
במהרה בימינו.

"וזה פירוש 'המנחיל מנוחה'
כו' (שחרית לשבת), אותיות 'נחל' ר"ת
'נוצר 'חסד 'לא לפים, כי בשבת
מתגלה הרצון העליון בחינת
נח"ל, וזה פירוש (דברים יב, ט) 'כי
לא באתם עד עתה אל המנוח"ה
ואל הנחל"ה', הנחלה זו ירושלים
(רש"י שם), אך ביום השבת נתעורר
נחל העליון על ידי המסירות
נפש, וזהו 'מנוחה שלימה שאתה
רוצה בה' (מנחה לשבת) שיהיה הרצון

מצוותינו.

ברם יש לומר שעיקר עניין שכר זה הבא עם קיום המצוות הוא דווקא ביום שבת קודש, שהרי ידוע החילוק בין עבודת השי"ת בששת ימי המעשה לבין העבודה ביום שבת קודש, שבימי החול הוא בחינת יראה ואימת המלך, והוא בריחוק מעט, ובשבת קודש בחינת העבודה הוא באהבה והתקשרות פנימית בקרבת אלוקים, ועבודה בדבקות כזאת גורם שמחה ועונג רב לאדם, וכדרשת חז"ל בספרי (פרשת בהעלותך) **'וביום שמחתכם אלו השבתות'**, שכיון שאדם מחובר לטהור לחלק אלוק ממעל שבו ומקושר לנשמה יתירה ומרגיש בהתקשרותו קרבת אלוקים, הרי הוא מתענג על השם בכל הוויתו, ובוה יצא נשכר שכר המצוות באמצעות חלקי נשמתו.

ובזה יש לומר כוונת **'ביומו'** דקאי על יום שבת קודש, וכפי שנביא עוד מדברי ספה"ק **תפארת שלמה** להלן שתיבת **'היום'** קאי על שבת קודש, וזה **'ביומו תתן שכרו'** - ביום שבת קודש זוכים לקבל שכר המצוות מיד, על ידי שמרגישים את העונג והתרוממות מקרבת אלוקים ודבקות אליו

על דבריו שעניין **'ביומו תתן שכרו'** קאי על שכר המצוות, שאמנם סדר הדברים הוא שיקבל האדם שכרו משלם בעולם הבא על תורה ומצוות שעשה, אבל אם עושה אדם מעשיו באהבה ובשמחה מתוך תענוג ורוממות נפשו להשי"ת, הרי התענגו על השם בקיום המצוות, הא גופא שכר עבודתו הוא תיכף לעשייתו.

ועל דרך שכתב בספה"ק **קדושת לוי** (פרשת ראה ד"ה או יש לומר ופרשת עקב ד"ה והיה עקב) **לפרש מתניתין דאבות** (פרק ד' משנה ב') **'שכר מצוה - מצוה'**, שעצם מה שזוכה לקיים את המצוה ולהתדבק נפשו להשי"ת על ידה, היא היא נחלתו ושכר מצותו, וכן הוא בספה"ק **תולדות יעקב יוסף** (פרשת קדושים אות ה') **בשם הבעש"ט הק'**, ובספה"ק **דגל מחנה אפרים** (פרשת קרח ד"ה אני חלקך) ובספה"ק **מאור עינים** (פרשת וירא ד"ה בש"ס דשבת).

ומעתה יש לומר ביאור הפסוק **'ביומו תתן שכרו'** שהשי"ת נותן לנו שכר מעשינו ומצוותינו מיד בו ביום על ידי שהמצוות עצמם הם בבחינת אהבה בתענוגים בעצם פעולתנו אותם, והא גופא מה שאנו מתענגים על קרבת אלוקים, הוא גופא היא שכר

למדרגות ולשכר מצוה של עונג ודבקות בהשי"ת על ידי עשייתו את המצוות בשמחה, וכיון שהיה האריז"ל עובד השי"ת בקיום המצוות בשמחה, לכן הקפיד מאוד בתכלית על המצוה שבה נרמז עניין זה, הלא היא מצוות "ביומו תתן שכרו", ועבורה יקבל אכן את העונג ממצוות השי"ת ויתעלה למדרגות נעלות על ידי השמחה בעבודת השי"ת כנ"ל.

ומעתה מבוארים יותר דברי תפארת שלמה שהבאנו, שעל ידי הרצון של ישראל, שמשותקים אל הגאולה העתידה ולהיות דבקים בו יתברך, על ידי זה מתעורר הרצון העליון דווקא בשבת קודש וזוכים לקדושת שבת, שהיא עבודה בבחינת אהבה כנ"ל ברצון והשתוקקות אליו יתברך, והוא בחינת השתוקקות לגאולה, בחינת 'קרבה אל נפשי גאלה', שנגאל עצמו ממיצרי ימות החול.

וזה נרמז בפסוק "ביומו תתן שכרו" ראשי תיבות 'שבת', שאז מקבלים שכר המצוות - עונג ורוממות הנפש לתורה ומצוות מיד באותה עת וכנתבאר.

יתברך על ידי המצוות, ובד בבד עם קיום המצוות מקבלים מיד השכר והעונג.

ובאמת כל עניין סעודות שבת שבהם מקיימים מצוות עונג שבת במאכל ומשתה שהם תענוג רוחני מעין עולם הבא נלמדים אכן בפרק כל כתבי (שבת קיז:) מתיבת 'היום' הנאמר בפרשת בשלח (שמות טז, כה), "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הוֹי הַיּוֹם כִּי שַׁבַּת הַיּוֹם לַה' הַיּוֹם לֹא תַמְצָאֻהוּ בַשָּׂדֶה", ונכפל בקרא שלושה פעמים תיבת 'היום' כנגד שלוש סעודות שאדם חייב לאכול בשבת, עי"ש, ועל כל פנים נרמז עניין עונג ושמחת השבת בתיבת 'היום', וממילא מבואר אמרו "ביומו תתן שכרו" שמכוון על התענוג והשמחה מקיום המצוות, שהוא גופא שכר המצוה שמקבלים מיד תיכף לעשיה.

ומי לנו גדול מהאריז"ל שהעיד על עצמו שזכה לכל מדרגותיו רק על ידי מידת השמחה בקיום המצוות שאפפה אותו תמיד וראה בהקדמה לספר חרדים ובספר לב דוד להרחיד"א (פרק י"ד אות ג'), ובוה מבואר היטב מה שהקפיד מאוד על קיום מצוות "ביומו תתן שכרו", כי בכאן מרומז אכן עניין זה שאדם יכול לזכות

ג.

בקיום מצוות באהבה ורצון וזכים לנחל עליון ותענוג וזה עבודת חודש אלול ומחייית עמלק להעלות ניצוצות הקדושה

ברכאין דלעילא ולהשפיע כל טוב, כי 'נוצר' הוא אותיות 'רצון' כנודע בזהר הקדוש כי בשבת מתעורר הרצון והיחוד בעולמות העליונים, וזהו שאנו מבקשים 'והנחילנו כו' באהבה וברצון', שנוכה לאפקא ברכאין דלעילא משם 'נחל', וזהו 'והנחילנו ה' אלקינו באהבה וברצון' בבחינת אהבה ורצון העליון משם נח"ל בא לנו כל טוב. "וכן נאמר (שמות לה, ט) 'וסלחת לעונינו ולחטאתנו ונחלתנו', פירוש לעשות מהעבירות זכיות ולהמשיך כל השפעות טובות, וזהו 'ונחלתנו' שיהיה הנחל עלינו כנ"ל, וזה שאמרו חז"ל 'כל המענג את השבת נותנים לו נחלה בלי מצרים', ר"ל משם נחל משפיע אל ה' בלי מצרים, כי למעלה אין מצר ואין מגע נכרי כלל כידוע ליודעי חן.

"וזה המבואר בזהר הקדוש (שמות יתרו פח:) ובהאי רצון אסתלק משה נביאה מהאי עלמא, ר"ל יען כי בשבת מתגלה הרצון ועתיקא קדישא גליא הרצון דיליה, לכן בהאי רצון אסתליק רעיא מהימנא

וממדרגה למדרגה נעלה ללקוט עוד שושנים מדבריו הקדושים בספה"ק תפארת שלמה בפרשתן בביאור הפסוק (דברים כא, טז) "'וְהָיָה בַּיּוֹם הַנִּחִילוֹ אֶת בְּנָיו אֶת אֲשֶׁר יִהְיֶה לוֹ" וזל"ק: "והיה ביום הנחילו את בניו וכו', הנראה ברמז הפסוקים הללו על קדושת יום השבת לישראל, על דרך המובא באור החיים בפסוק (דברים ה, לט) 'וידעת היום' זה יום השבת שכולו יום, וכן 'ביום הנחילו' קאי על שבת.

"ויבאר כשנתבונן על ענין הלשון 'נחלה ורצון' האמור אצל שבת כמו שאומרים (קידוש ליל שבת) 'ושבת קדשך באהבה וברצון הנחלתנו', וכן (תפילת שבת) 'והנחילנו ה' אלקינו באהבה וברצון שבת קדשך', וכיוצא בזה באמרם ז"ל (שבת קיח.) 'כל המענג את השבת נותנים לו נחלה בלי מצרים', צריך ביאור מה ענינו בזה.

"אך להבין זה, הנה מבחינת 'נחלה' היא נח"ל ה' הרמוז על שם נחל ר"ת 'נוצר' חסד 'לאלפים מי"ג תיקוני דיקנא, והנה בשבת מתגלה הרצון עתיקא קדישא להמשיך

שרצה השי"ת בישראל בתחילת הבריאה, ומשם זוכים לנחלה בלי מצרים, השפעה גדולה של דבקות בו יתברך ותענוג מקיום תורה ומצוות, וכאשר נתבאר לעיל באורך.

ומעתה בדרך זו יבואר היטב גם שורש עבודת ימי חודש אלול להחזיר כל הניצוצות שנפלו בשבי לידי היצר הרע כנ"ל, וזאת השפעת עבודתנו על ידי אותו רצון ושמחה שיש לאדם בקיום המצוות, שבכך הוא זוכה להתענג על השם, וממילא מחזיר הכל לשורשו כמו בתחילת הבריאה, וכפי שכתב בתפארת שלמה הנ"ל שחודש אלול הם ימי הרצון של הבריאה כמו עת רעוא דרעוין בשבת קודש שהיה זמן המחשבה על הבריאה, ועל ידי האהבה והרצון, זוכה להמשיך בחינת נחל ולהחזיר כל מה שנפל לשורשו הרמתה.

וכפי שהיה אומר הרה"ק מסיקוורא זצוק"ל על ימי חודש אלול "זענען פריילאכע טעג צו לערנען פלייסיג" [המה ימים שמחים ללמוד טוב], והיינו שלימוד התורה בימים הללו מתוך שמחה, הוא אשר תביא את האדם לעונג בקיום המצוות, וממילא יתקן כל מעשיו לטובה כנ"ל.

מהאי עלמא לעולמות העליונים, לעורר תמיד כן כל הימים טובות והשפעות טובות לבני ישראל וכו', וכן משה בגימטריא 'רצון' וכל ענייניו רק לרצון וכו'.

"ונחזור לענייננו, הנה בשבת הוא עת רצון רעוא דרעוין ועתיקא קדישא כי כן בשבת נעשה היחוד והתיקון בהעולמות העליונים כמו בשעת בריאת העולם היה רצון הבריאה רק על בני ישראל, כי ישראל עלו במחשבה, שראה הקב"ה כביכול את מעשיהם הטובים מזה נעשה הרצון על הבריאה, לכן גם בעת הגיע הימים האלה בחודש אלול הם ימי הרצון תמיד אשר נברא העולם בזמן הזה, וכן בשבת בעליות העולמות העליונים כבראשונה מתעורר אז שוב הרצון של תחילת הבריאה על בני ישראל כי בשבילם נברא העולם.

"וזה שרמזו הכתוב כאן 'והיה ביום הנחילו את בניו' זה יום השבת, הנחילו את בניו את אשר לו, משם נח"ל כנ"ל וכו'", עכל"ק.

ולדרכנו לעיל הדברים מבוררים ומבוארים מאוד, שעל ידי בחינת הרצון והאהבה שיש בשבת קודש, נמשך נח"ל העליון, הוא הרצון

עמלק, שהרי עמלק גרם לישראל שלא יהיו בשמחה ובאהבה עם השי"ת בחינת 'רפידים' שהרפה את ידיהם של ישראל ואמרו 'היש ה' בקרבנו אם אין', היינו שנתרחקו כל כך ולא ידעו אם עדיין הם קרובים אליו יתברך.

ולכן עבודת מחיית עמלק, הוא באותו דרך כמו שמבואר בתחילת הפרשה ביציאה למלחמת היצר, על ידי קיום המצוות מתוך אהבה ורצון והשתוקקות, וממילא מתעורר הרצון העליון שנוכח לתענוג ורוממות הנפש בדבקות בו יתברך בקיום המצוות, וזה נעיצת סוף הפרשה בתחילתה, עבודת מחיית עמלק באופן של מלחמת היצר והשבת כל הניצוצות לשורשם בקדושה.

ועוד יש להסמיק בזה על פי הנודע בספה"ק בשם הרה"ק רבי משה לייב מסאסוב וצוק"ל שפירש הכתוב בישעיה (נה, יב) **"כִּי בְשִׂמְחָה תֵצְאוּ"**, דהיינו שעל ידי השמחה יכולים לצאת מכל הצרות, וזה יש להשוואת המקראות לפסוק בפרשתן **"כִּי תֵצֵא לְמִלְחָמָה עַל אִיְבֹיֶךָ"** והפסוק שהיציאה למלחמה צריכה להיות בבחינה של שמחה ורצון ואהבה באותה יציאה כמו **"כִּי בְשִׂמְחָה תֵצְאוּ"**, ועל ידי זה יכולים לנצחו, **"וַנִּתְּנוּ ה' אֱלֹהֶיךָ בִּידֶךָ וּשְׁבִית שְׁבוּי"**, שאפשר להחזיר ולתקן את כל המידות והניצוצות שנפלו ונתערבו, שכולם יחזרו לשורשם הראוי, וכמו שביארנו בכוח עבודה שגורמת שמחה ותענוג לנפש האדם.

והכי נמי הוא עבודת מחיית

ד.

עבודת חודש אלול מתוך רצון ואהבה כבן לאביו ואחר כך יבוא לבחינת מלך לצאת זכאי בדין

עליו את הנח"ל העליון לזכות להתענג על השם, הרי ממילא מובן שהדרך לתקן כל המעשים ולצאת זכאים בדין הוא על ידי שיקיים המצוות מתוך שמחה ואהבה. ואמנם בוודאי צריך להשים

ומעתה יבתאר היטב אופן הרגשת הלב בחודש אלול, שבאמת מחד יש בהם יראה ופחד מיום הדין, אבל המשכיל להבין את סדר הדברים, שאם ירצה וישתוקק לקיים תורה ומצוות מתוך אהבה ורצון ימשיך

כל מעשינו ופעולתינו בנסיעתנו הרחוקה.

וכשיעשה באופן זה, יזכה להרגיש אהבת השי"ת בחינת 'אין לנו מלך אלא אתה', שאותה האהבה שיש לו מאביו תבוא גם מבחינת 'מלך' שיהיה קרוב ודבוק אליו ברצון.

ובדרכנו זאת נוכל להוסיף בזה רמז נאה בפרשתן בפסוק (דברים כג, כה) **"כִּי תָבֹא בְּכֶרֶם רֵעֶךָ וְאָכַלְתָּ עֲנָבִים כְּנַפְשֶׁךָ שְׂבַעְךָ וְאֵל כְּלִיָּךְ לֹא תִתֵּן"**, שכבר כתב בזה בספה"ק **נועם אלימלך** על אתר שהוא רומז לכרם ה' צבקות שהם סודות התורה, יין המשומר בענבים.

ובזה נוכל לומר בדרך אחר מעט, שאדם שבא בכרם רעך, היינו התורה ומצוות של השי"ת שמכונה **"רעך"** כמבואר במדרש (שמות רבה כז, א), וממשיך הכתוב ומתאר שאדם נעשה שיכור מרוב תענוג ושמחה בו יתברך - **"ואכלת ענבים כנפשך שבעך"**, היינו שכל כך מתענג על אכילתו זאת עד שנעשה שיכור מיינה של תורה ומצוות ונפשו שבעה ומלאה רוממות מעבודתו זאת, ואז מצווה האדם **"ואל כליך לא תתן"**, היינו שלא יקח שכר על מעשיו הללו למלאות עצמו בוכות

אל לבו גם יראה ואימה ולעשות חשבון נפשו מה שעשה כל השנה, אבל עיקר סדר התיקון הוא על ידי שישתוקק ויצפה באהבה רבה לקיים המצוות מתוך קרבת אלוקים, ועל ידי זה ידבק נפשו בהשי"ת ויתעלה כראוי בימי הרחמים והרצון הללו.

ובזה נוכל לבאר הנוסח **'אבינו מלכנו אין לנו מלך אלא אתה'**, כמשל לבן ששב לבית אביו אחר נסיעה ארוכה וגלות אחר גלות, דהנה גם בו יש כמה רגשות מעורבים, מצד אחד מרגיש הוא אהוב ומרוצה לשוב לבית גידוליו ששם מקור מחצבתו ותענוג הוא לו, אבל מצד שני כששב למקור שורשו הרי הוא נדרש לתת דין וחשבון מכל המקומות שבהם היה ומה עבר עליו ואם השיג את מטרת נסיעתו וכדומה.

וכן אנו בבואנו לקראת אבינו מלכנו מלך מלכי המלכים השי"ת, הרי קודם עלינו להרגיש שהוא **'אבינו'** ולעסוק בתשובה ומעשים טובים מתוך רצון להתקרבות ובהשתוקקות אליו יתברך, ובזה גופא כבר מתענגים אנו על השם וזוכים לתיקון מעשינו, וממילא נוכל אחר כך לבוא לבחינת **'מלכנו'**, לתת דין וחשבון על

לקיים המצוות מתוך שמחה ועונג וחשק ורצון אליו יתברך, נזכה אכן להרגיש את הרצון העליון אלינו בימים אלו, ועל ידי זה יתעורר הרצון העליון עלינו להשפיע לנו כל השפעות טובות ולכתיבה וחתימה טובה וליום הנחילו את בניו לעתיד לבוא בגילוי כבודו יתברך וגילוי הרצון העליון על כל העולם בשלמות בביאת משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

מעשיו, אלא עצם מה שהוא שבע ומתענג על הכרם, זה גופא יהיה שכרו, עצם מה שהוא זוכה לקיים תורה ומצוות, הרי זה עצמו יהיה שכרו, בבחינת "ביומו תתן שכרו" שביארנו לעיל, שעצם מה שיש לו עונג ושמחה מקיום המצוות, זה הוא שכרו משלם, וממילא אינו צריך למלאות כליו בשכר התורה ומצוות.

ועל ידי שנתחזק בעבודה זו

הזפיץ ויצא לאור – עולם!

בעזרת השם יתברך

פה שיקאגו יצ"ד

אוצר אמרים ניצוצי אבות!

מיופץ בעת
בארה"ב

שיעורים נפלאים
ומעוררים
לעבודת השי"ת
על סדר פרקי אבות!
מאת ב"ק מרן אדמו"ר
מזידיטשוב שליט"א

קנקן חדש מלא ישן
מוגש בלשון צח ובהיר
ביאורים ודרושים יקרים
בדרך העבודה הנלמדים
מפרקי אבות
בשילוב מאות עובדות
מגדולי הדורות
לעזור הלככות
לעבודתו יתברך שמו

קחו ברנר
אל ביתכם!

מחיר מיוחד לרגל ההוצאה!
להשיג בחנויות הספרים המובחרות
לפרטים: mso0548524363@gmail.com

הפצה
בארה"ב ע"י